

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgönycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre ... .. 960 Lej
Fél évre ... .. 480 Lej
Negyed évre ... .. 240 Lej
Havonta ... .. 80 Lej

Árdekek díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 baniva töb

Gyilkos indulatok.

Az elmúlt éjszaka megdöbbentő gyilkosság történt Aradon. A lefolytatott szigorú vizsgálat eddigi adatai szerint egy fiatal cselédleány — ha talán akaratlanul is — meggyilkolt egy közfiszteletben álló aradi matrónát. A szörnyű bűntett és annak körülményei tartják most izgalomban egy a nyomozó hatóságokat, mint a város egész társadalmát. És valóban olyan eset ez, amely mellett a Halkat felé menetelő embernek meg kell állnia egy pillanatra: „Hohó, valaki elcsett az uton!” Bűnös kezek gonosz brutalitása megbontotta azt a rendet, amelyben az emberiség most élő garnitúrája masirozik a békés, de könyörtelenül biztos elmúlás felé. A rendbontók dolga az illetékes megtörő hatóságokra tartozik, de maga az eset, mint riasztó és elképesztő társadalmi jelenség olyan, hogy feltétlenül az oknyomozó vizsgálódás nagybő lencséje elé kínálkozik.

A cselédleány s talán cirkosai meggyilkolták az urnót, a leány kenyéradó gazdáját. Külön studium tárgyat képezheti az a pszichológiai folyamat, amelyen a távoli székely faluból ideszármazott parasztleány keresztülment és eljutott odáig, hogy megölje, vagy megöltesse a „nagyságát”, aki mellett, hogy kenyeret, otthont nyújt neki, egy társadalmilag, mint intelligencia és kultúra dolgában szinte elérhetetlen magasságban állt felette. Ez a pszichológiai folyamat pontosan egybeesik azzal a tekintélyromboló munkával, amelyet a modern destrukció végez a patriarchális alapokon nyugvó társadalmunkban. A tekintélytisztelő tudatos megszüntetésére irányuló mozgalmak az emberi indulatok és gonosz állati ösztönök fékjét rombolták le és most a rablás, gyilkolás pettenetes furiái szabadabban garázdálkodnak a természetes erkölcsi visszatartó-erő híján. Nem kis mértékben járul ennek a brutális mentalitásnak kialakulásához az a sajnálatos körülmény, hogy a világháború vérszaga felriasztotta különösen a kevésbé civilizált ember lelke mélyén alvó bestiat, amely nem érezve maga körül a tekintély szabályozó nyugtatóját, skrupulus nélkül gyilkol.

Ebben a szörnyű atmoszférában vadulhatott meg a kis székelyföldi cselédleányban lapangó bestia annyira, hogy a koszoruba fonott falusi varkocs alatt megérelődött a gyilkolás terve. Az egyedül lakó matróna két hónappal ezelőtt fogadta házába az ártatlankepi parasztleányt, aki a nap minden órájában ott látta maga előtt öreg urnóját és lassanként ösztönössé válhatott benne az a körülmény, hogy ő testileg erősebb az öregasszonytól, aki minden vagyonával, gyengeségével és egyedülállóságával tulajdonképpen ki van szolgáltatva az ő kénye-kedvének. És kell-e jobb alkalom a bűntetésre, mint a mai cseléd helyzete a polgári háztartásokban? A „háztartási alkalmazott” ma még inkább, mint valaha, az a „fizetett ellenség”, amely legkönnyebben férhet hozzá a család vagyonához, sőt életéhez. És ennek dacára jellemző, hogy a háziasszonyok nagyrésze a legnagyobb könnyelműséggel és felületességgel jár el akkor, amikor arról van szó, hogy egy ismeretlen és a civilizáció legalsó fokán álló személyt fogadjon be a lakásába. Sokan még attól sem riadnak vissza, hogy kicsinyes asszonytól szeretik kijátszani a kötelező cselédbejelentést is, ami által kivonják a hatósági ellenőrzés alól a többnyire homályos múltú és nem mindig erkölcsi alapon álló teremtetéseket. Az aradi borzalmas gyilkosság tragikuma szolgáljon tanulsául a cselédháziasszonyoknak és megmentőül a hatóságoknak a cselédellenőrzés intenzívbbé tételére.

Elsimult a Lapedatu—Manoilescu-affér.

A cuzisták vehemens támadása a kisebbségek ellen a kamarában.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójától.) A Kamara mai ülésén Ghitescu elnökölt. Florescu cuzapárti az uszorakamatok ügyében kíván interpellálni. Gavanescu cuzapárti kérdést intéz a belügyminiszterhez, tudja-e, hogy a kisebbségek az országot a külföldön rágalmazzák. Kérdezi a minisztert, hogy milyen eljárást tart ezekkel szemben szükségesnek. Sumuleanu cuzapárti bejelenté, hogy a nemzetközi zsidó szervezetek pénzt kaptak a besszarabiai hitközségektől. Szigorú intézkedést kér a minisztertől. Pop Valer cuzapárti a külügyminisztert kívánja meginterpellálni a diplomáciai szolgálat ki nem elégítő volta miatt. Ezután az elnök közli, hogy a közlekedésügyi miniszter az államvasutak reorganizálásáról

szóló törvény alapján két képviselő megválasztását kéri a CFR. igazgató tanácsába. Az elnökséget időközben átvett Prie Octavian Braescu és Nitescu alelnököket jelenti ki megválasztottaknak a CFR. igazgató tanácsába. Madgearu tiltakozik a választás ilyen módja ellen, majd áttérnek a napirendre és megkezdik a higiéniai intézet felállításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Saveanu volt liberális miniszter az első felszólaló, aki bírálja a javaslatot. Az ülés folyik.

Kormánykörök szerint a Lapedatu—Manoilescu konfliktus elintéztést nyert, amennyiben szigorúan megállapított hatáskört kapott a kormányznak ez a két tagja. Most kizártnak tartják, hogy a két miniszter között a jövőben ellentétek keletkezzenek.

Bethlen István cáfolja a personaluniót.

Magyarországon nem aktuális a királykérdés. — Bucuresti-i lapok a magyar miniszterelnök nyilatkozatáról.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A bucaresti-i lapok nagy cikkekben foglalkoznak azzal, hogy az amerikai „Christian Science Monitor” című lap egyik legutóbbi számában interjút közöl Bethlen István magyar miniszterelnöktől, aki kijelentette, hogy a királykérdés ügyével a magyar törvényhozás jelenleg egyáltalán nem foglalkozik. Hangsúlyozta, hogy a rendkívüli nagyfajosságú probléma megoldása előtt közgazdasági orientációra is szüksége van Magyar-

országnak. Kijelentette még a magyar miniszterelnök, hogy a kérdéssel kapcsolatban portált, Magyarország és Románia közötti personalunió létrehozásáról, valamint Albrecht királyi herceg közeli, az olasz király egyik leányával történő házasságáról szóló hírek minden alapot nélkülöznek. Római utjával kapcsolatban a magyar miniszterelnök azt az ismételt határozott kijelentést tette, hogy ez kizárólag a fiumei kikötő ügyében történik és különösen nem irányul a kisantant, vagy Jugoszlávia ellen.

Olaszország villamosítja a CFR.-t.

Érdekesek a román-olasz kereskedelmi delegációk római tárgyalásán.

(Az Aradi Közlöny római tudósítójától.) A római Chigi-palotában napok óta folynak a román-olasz kereskedelmi tárgyalások. Románia részéről Manoilescu, olasz részről Suvichi államtitkárok indították meg a megbeszéléseket, amelyekben tárgyalásra kerül egy agyszabású terv: a romániai elektromos központok kiépítése. Az olasz bizottság részletes tervet dolgozott ki a romániai vasutaknak olasz tőkével való villamosítására és villamos árammal látják el a különböző iparvállalatokat, a városokat és a községek javarészét. Román részről az államvasutak villamosításának tervét nem akarják akceptálni, mivel a hadvezetőség katonai szempontból ellenzi. Attól tart ugyanis, hogy az ellenség elvághatná a villamosvezetéseket és ezzel egyetapással megálthatná az összes vasutakat. Az iparvállalatok, városok és falvak villamos-árammal való ellátását a román bizottság örömmel fogadta. Az olaszok terve szerint az elektromos energia fejlesztésére elsősorban a vizierőket használnák fel, azoktól nagy elektromos centrákat építenének ki a közszételepek közvetlen szomszédságában, hogy fűtőanyag szállítása helyett az elektromos áramot továbbítsák a bányatelepekről Románia minden részébe.

Tárgyalásra került Románia csatornázásának ügye is Ricardo Camela olasz mérnök terve alapján. Ezek a tervek legnagyobb részt a dobrudzsai síkság csatornázására vonatko-

nak, egy másik terv szerint pedig Bucurestit akarják dumi kikötővé kiépíteni úgy, hogy a Bucurestit félkörben körülvevő tavakat csatornahálózatba foglalják és észak felől Bameasa községből egy négykilométeres csatorna-kikötőt építenének a bucaresti-i főpályaudvarig.

A műszaki kérdésekre vonatkozó tárgyalások jó mederben haladnak előre, a fizetési módokat nézve azonban alighanem még nagy nehézségeket kell leküzdeni. A román bizottság ugyanis arra számít, hogy ha létrejön a két ország között a kereskedelmi egyezmény, az olaszok által építendő elektromos csatornák jövedelméből Románia fizetési tudja Olaszországgal szemben fenálló tartozásait anélkül, hogy ezeknek a műveknek építésére valamit költene. Így az olasz adósságok törlesztése nem terhelné a költségvetést sem. Az olasz vállalkozók viszont vagy pénzben hozzájárulást várnak a tervek végrehajtására a román kormánytól, vagy ha kizáróan a maguk erejéből építik meg a műveket, azoknak jövedelmét hosszabb időre teljesen maguknak akarják biztosítani, hogy befektetésüket kamatoztassák.

Az olasz sajtó hangsúlyozza, hogy ezeknek a terveknek csak úgy van kilátásuk a megvalósulásra, ha Románia a vasutak villamosításába is bekegyezik, mert az olasz vállalkozók szerint csakis így fizetődnek ki a nagy befektetések.

Elkobozták a Moravetz-albumot.

Alaptalan irredentavád egy timisoarei kereskedő-cég ellen.

Satu-Mare-ről jelentik: A satumarei (szatmári) sziguranca főnöke hivatali tulbuzgóságában néhány nappal ezelőtt különös, de a magyarság alaptalan megbántására és meghurcolására mindig kéznél lévő „irredenta mozgalmat leplezett le”. Nem kevesebbet állapított meg ugyanis, minthogy a Timisoara — és nem Budapest, mint ahogy azt a szigurancafőnök „tudja” — a Moravetz kiadásában megjelent idei „Moravetz Album” a legféktelenebb izgatást tartalmazza a román államesszine ellen s ezen az alapon az összes satumarei könyv- és zeneműkereskedésekben volt példányokat elkoboztatta s egyben átiratot intézett az ország valamennyi közbiztonsági hivatalához, hogy hasonló értelemben járjanak el az „irredenta propaganda” megakadályozása érdekében. Az érdekeltek érthetően nagy csodálkozással és meglepetéssel fogadták a satumarei szigurancafőnök tulbuzgóságát, amellyel minden körülmények között „irredentizmust” magvaráz bele az idei Moravetz Album shymi, Charleston, black-bottom és tangó tánczenéi és a többi szintén erdélyi szerzőtől való zongora- és énekszámokba, amelyek hangjegyei közé még csak véletlenül sem került bele egyetlen olyan szó sem, hogy „magyar”. A satumarei sziguranca különös eljárása miatt különben az erdélyi zeneművelők körében mozgalom indult meg, hogy felsőbb helyről végre is vessenek gátat az erdélyi magyar kiadásban megjelenő zeneművek minden évben egyszer-kétszer előforduló súlyos meggyanúsításának és a zenei kiadványok jogtalan elkobzásának.

Az Acsev. nyugdíjasai.

Mennyi nyug- illetve kegydíjat kapnak a csanádi vasut nyugdíjasai.

(Arad, február 9.) Az ACSEV. nyugdíjasairól a nyugdíjas-szindikátus a tegnapi lapokban egy statisztikát közölt. Minthogy a közlemény adatai nemcsak a nyugdíjasok, hanem a nagyközönség megtévesztésére is igen alkalmasak, illetékes helyről a következő adatokat vettük a kérdésre vonatkozólag:

Az ACSEV.-nek Románia területén 338 nyugdíjasa és nyugdíjas özvegye, 4 teljes árvája, (szolgák gyermekei), 10 nyugbérese és nyugbéres özvegye van. Van ezenkívül nyolc, az 1907. évi XIX. t.-c. alapján kártalanítást élvező s részben még ma is szolgálatban álló balesetjártadékos, nem nyugdíjintézeti tag és 32 kegydíjasa. Évi ellátásukra, a részvénytársaság, illetve 1927. január 1-től a román állam 5.6 millió lejt fordít. Megoszlik ez az összeg a következőképen:

Nyugdíjas hivatalnokok, állisztek és ezek özvegyei kapnak: évi 6000—12.000 lejt között 33-an, évi 12.000—18.000 lejt között 90-en, évi 18.000—24.000 lejt között 17-en, évi 24.000—36.000 lejt között 20-an, évi 36.000—48.000 lejt között 14-en, évi 48.000—60.000 lejt között 11-en, évi 60.000—72.000 lejt között 3-an, évi 72.000 lejt felett 4-en, összesen 192-en. Nyugdíjas szolgák kapnak: évi 7200—9600 lejt között 60-an, évi 9600—12.000 lejt között 47-en, összesen 107-en. Nyugdíjas szolgák özvegyei kapnak: évi 4980 (minimum) —7200 lejt között 27-en, évi 7200—12.000 lejt között 11-en, évi 12.000 lejt felett 1, összesen 39-en. Több nyugdíjasa nincs az Acsev.-nek.

Az öt nyugbéres egyenként évi 7200 lejt, az 5 özvegy egyenként évi 4980 lejt kap. A négy teljes árva gyermek egyenként évi 3600 lejt. Ugyanennyit kap minden kegydíjas. A legkisebb nyugdíj szolgáló özvegyénél 415 lejt havonta s a legmagasabb havi 8700 lejt egyik nyug. vezérigazgató-helyettesnél.

Mária királyné új fővárost akar.

Az uralkodó-asszony nyilatkozata szerint Bucuresti helyett más fővárosra van szüksége Romániának. — Érdekes tárgyalásokat folytat a királyné amerikai tőkésekkel.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Az Univesul mai száma közli Mária királynénak Stelian Popescuval folytatott beszélgetése második részét. A királyné az amerikai civilizáció fejlődéséről, majd Ford aktivitásáról beszélt, mire Stelian Popescu megjegyezte, hogy nekünk is szükségünk volna egy Fordra. A királyné így válaszolt:

— Nem volna olyan nehéz dolog, csak akarnunk kell és helyreállítani az utakat, modernizálni a városokat és a fővárost.

Mária királyné ezután elmondotta, hogy a fővárosról beszélgetett több amerikai személyiséggel, akik valamennyien hajlandóknak mutatkoztak az új főváros megépítésére, ami terveink szerint, román stílusban.

— Tudom — folytatta a királyné — hogy a háború után a politikusok felvetették egy új főváros építésének az eszméjét, de akkor anyagi eszközök hiánya miatt elállottak ettől a tervtől. Meg vagyok győződve, hogy az amerikaiak ma is hajlandók eljönni hozzánk, ha megfelelő területet adunk nekik megállapított időtartamra, hogy befektetett tőkéiket biztonságba lássák és akkor semmi akadálya nem lesz terveik keresztülvitelére. Bucuresti történelmi multtal bíró nagy város, amely modern várossá nem alakítható át, akármennyit is költenénk rá. A történelem tanúságai szerint más államok is megváltoztatták régi fővárosukat, hogy modern és a mai időknek megfelelő központjuk legyen. Milyen jó volna, ha új, modern fővárosunk lenne az ország centrumában, például Brasovban, ezen a tiszta levegőjű, a Kárpátok és az Olt közelében fekvő csodás helyen.

Stelian Popescu erre megjegyezte, hogy ezt az eszmét már néhány évvel ezelőtt felvetették, de nem volt visszhangja a közvéleményben.

— Bizonyos — reflektált a királyné — hogy az eszmének nem volt visszhangja, de ennek fő oka az anyagi eszközök hiánya volt és ha ez megszűnik, miért ne lehetne újból elővenni ezt az eszmét. Meg vagyok győződve arról — fejezte be a beszélgetést a királyné — hogy az amerikaiak hajlandók az új főváros felépítésének tervét megvalósítani.

Repülőgépek bombázzák a portugál lázadókat.

A kormánycsapatok nagy veszteséget. — A forradalom a diktatura megbuktatását célozza.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.)

A portugál forradalom egyre véresebb eseményeket termel ki magából. A londoni Daily Mall legutóbbi száma részletes tudósítást közöl az újabb véres eseményekről. A lap madridi tudósítója beszámol arról, hogy a portugál vasutasok a lázadókhöz csatlakoztak és kimondták az általános sztrájkot. Tegnap óta már nem indult vasut Lisszabonból, úgy, hogy a kormány nem tudta Portóba szállítani csapatait. A forradalmárok tegnap közöztették programjukat, amely szerint a lázadás célja a másfél év óta fennálló diktatura megdöntése és az alkotmányos, köztársasági államforma helyreállítása. A mozgalmat elsősorban a munkásság támogatja, úgy, hogy Lisszabonban már azzal számolnak, hogy kitör az általános sztrájk is.

A kormánycsapatok először lovassággal igyekeztek a rendet Portóban helyreállítani, azonban a forradalmárok modernül kiegészített barrikádjai ellen nem tudtak eredményt elérni. A kormánycsapatoknak óriási veszteségeik vannak. Az uccákon százával hevernek az el-

temetetlen hullák, a két napos harc alatt több mint négyszáz halottat veszítettek a kormánycsapatok. Tegnap óta repülőgépekről szüntelenül bombázzák Portót, amelynek egyetlen háza sem maradt épen. A lakosság teljesen kiűrtette Portót, a felkelők pedig szilárdan tartják magukat. Az esti jelentések a következőkről számolnak be: Portóban a legnagyobb hevességgel folynak a harcok, az ágyúság alkalmával sok polgár halt meg. A városban tüzvész pusztít, amely a postaépületet és a színházat teljesen elemészttette. A kikötőkben levő ágyumaszadok sorban csatlakoznak a forradalmárokhoz. Lisszabonban a polgári lakosság is örömmel üdvözi a forradalmat.

A Times értesülése szerint Portugália és Spanyolország között megszakadt a táviró- és telefonösszeköttetés. A konfliktusban észak és dél hagyományos ellentéte tört ki. Az operatív harcokban a tizenharmadik gyalogezred parancsnoka is elesett. Gomez tábornok, az operatív hadosztály parancsnoka a forradalmárokhoz csatlakozott. A vasutasok általános sztrájkja arra vezethető vissza, hogy az állam a vasutat magántársaságoknak adta el.

Letartóztattak egy aradmegyei földbirtokost.

Névtelen feljelentés a dudi községi jegyző ellen. — Az aradi vizsgálóbíró mindkettőjüket letartóztatásba helyezte.

(Arad, február 9.) Radu Pascu, az aradi törvényszék vizsgálóbírája ma délelőtt 9 órára beidézte és kihallgatásuk után letartóztatásba helyezte Török Endre dudi földbirtokost és Weber László dudi községi jegyzőt, akik ellen az állam kárára elkövetett közokirathamisítás címén indult meg a vizsgálat. A büntügyi vizsgálat során történt megállapítások a nagy feltűnést keltő letartóztatások előzményeit így adják vissza:

Még a földreform végrehajtásának idején történt, hogy Török Endre dudi földbirtokos felkereste Weber László községi jegyzőt, akit arra kért, hogy az 1918-ban volt állatállományát az 1923—24. gazdasági évben meglévő állatállományaként igazolja. Weber ebben az értelemben több hivatalos bizonyítványt állított ki ki Török Endre részére s ennek alapján a földosztó-bizottság 200 hold földterülettel nagyobb birtokrészt mentesített a kisajátítás alól.

Évekig mi sem történt ebben az így lefolyt birtokosztásban, míg néhány nappal ezelőtt névtelen feljelentés alapján hivatalos vizsgálat indult meg a földbirtokos és a jegyző ellen. A közben felmerült terhelő momentumok alapján

aztán Radu Pascu vizsgálóbíró mára beidézte és kihallgatásuk után letartóztatásba helyezte a két gyanúsítottat. — Kihallgatásuk során azonban mindketten tagadták az ellenük felhozott vádakot. Török Endre azt hangoztatta, hogy ő határozottan az 1918-as állatállományának igazolását kérte, viszont Weber László azt vallotta, hogy a bizonyítványokba a valóságnak megfelelő adatokat írta be, amennyiben Töröknek az 1923—24-es gazdasági évben is ugyanaz az állatállománya volt, mint 1918-ban. A nagy feltűnést keltő ügyben tovább folytatják a vizsgálatot.

— Kétszázöt katolikus lelkész a csanádi egyházmegyében. Majdnem tíz évi szünetelés után most jelent meg újra a csanád egyházmegyei papság sematizmusa. Ez az első sematizmus a román imperium óta és az egyházmegyének kizárólag Románia területén fekvő részeire vonatkozik. A sematizmus tartalmazza az egyházmegye román részein működő összes lelkészekre vonatkozó adatokat. Ezek szerint az egyházmegye romániai területén összesen kétszázöt áldozópap él.

!! HOLNAP KARINTHY !!

Jegyek Sándornál Arad

Meggyilkolták dr. Mandl Vilmosnét.

Aradi uriaszony tragikus halála. — Rejtelmes viaskodás az éjszakában. — A boncolás szenzációs eredménye. — A cselédleány a gyilkosság gyanúsítottja. — A tizenhatéves leány beismeri, hogy megverte uróját, de tagadja a gyilkosságot. Két ismeretlen fiatalember után nyomoz az aradi rendőrség.

(Arad, február 9.) Aradváros közönségét ma délelőtt megrendítő szenzáció izgalma rázta fel megszokott nyugalmából. Szinte pillanatok alatt terjedt el annak a híre, hogy özvegy dr. Mandl Vilmosnét, Arad társadalmának emez ismert előkelő tagját meggyilkolták és kirabolták az éjszaka. Ez a borzalmas szenzáció igaznak bizonyult; délelőtt fél tizenegy órakor már a kíváncsiak hatalmas tömege várakozott a Bulev. Carol I. (Erzsébet-körut) 75. számú emeletes ház előtt, amelynek kapuja mellett még ma is ott van a múlt évben elhunyt dr. Mandl Vilmos ügyvédi címtáblája. Fent az első emelet baloldali lakása előtt rendőr várakozik és bent a szobákban az aradi államrendőrség vezetői végzik a nyomozást ebben az irtózatos büntényben, amely Aradváros kellős közepén és legforgalmasabb helyén történt. A rablógyilkosságról, amelynek rejtélyes részletei detektívregényekbe illelnek, e pillanatig a következőket sikerült a rendőrségnek felderíteni és az Aradi Közlöny.

A meggyilkolt uriaszony.

Özvegy dr. Mandl Vilmosné a diványon feküdt hátoingben. Arcát párna takarta el és mestén véraláfutások és zuzódások nyomai látszóttak. Dr. Fuchs Albert azonnal telefonált a rendőrségnek, mert az első pillanatban világos volt, hogy a szerencsétlen uriaszony büntény áldozata lett. Elküldöttek a közelben lakó dr.

Rendőrorvosi vizsgálat a helyszínen.

Néhány perc múlva megérkezett Jancu Traian rendőrségi igazgató, Niculescu Miklós főügyész, dr. Luszt Ferenc hatósági orvos, Balan János rendőrségi komiszár, Mihailovits Mihos és Tasca detektívek. A szobában az első pillanatban látható volt, hogy a rablógyilkosságot iszonyatos küzdelem előzhetette meg. A székek felborítva feküdtek az asztal körül, az asztal elmozdítva a helyéből, az ágyneműk szerteszét hevertek a szoba padlóján, a szobában levő két szekrény ajtaja tárva-nyitva és a bennük levő holmik szét voltak dülva. Dr. Luszt Ferenc tüzetesen megvizsgálta a hullát és a következőket állapította meg:

Özvegy dr. Mandl Vilmosné holtteste keresztben feküdt a diványon, ballába fel volt huzva, olyan mozdulatban merevedett meg, mintha lábával akart volna védekezni támadója ellen. A lábfejen erősebb zuzódások láthatók és a bal alsó lábcső véraláfutások. Karjai behajlított csuklókkal védekezően meredtek előre és mindkét csuklón olyan nyomok láthatók, mintha szíjjal erősen összekötötték volna kezét. Jobb csipőjén és derékban szintén véraláfutások nyomai látszanak, vállát és felső karját véres karmolások barázdázzák. Száján baloldalt erős zuzódás van, amely hosszabb ideig vérezhetett. Ugyancsak zuzódás látható bal szemén is, a halánték mellett. A halott arcára ráfagyott a rémület. Eltorzult vonásaiból arra lehet következtetni, hogy rettenetes harcot vívhatott támadójával, vagy támadóival, míg annak sikerült a szerencsétlen 74 esztendő uriaszonyt meggyilkolni. A hullavizsgálat a külső jelekből, feltétlenül gyilkosságra következtetett. A halál éjszaka 12 és egy óra között állhatott be.

A feldúlt lakás.

A holttest megvizsgálása után kezdetét vette a nyomozás, amelyet helyszíni vizsgálat előzött meg. Özvegy dr. Mandl Vilmosné öt szobás lakással rendelkezett, amelyből kettőt dr. Fuchs Albert ügyvéd bérelt irodája részére. A lakásba az ügyvédi irodán és a lépcsőháza nyíló folyosón keresztül lehet bejutni. Az özvegy uriaszony férje halála óta az ebédelőben aludt a szoba bal-falánál elhelyezett diványon. Az ebédlőből a hálószobába jutunk, ahol két fehérneműs szekrény áll tárt ajtókkal. A polcokon lévő fehérneműk össze-vissza voltak dobálva. A butoradarabok helyükből elmozdítva; látszott, hogy a tettes, vagy tettesek idegesen kutattak a szobában.

munkatársának megütni:

Ma reggel fél kilenc órakor Albert Juliska özvegy dr. Mandl Vilmosné tizenhat esztendő cselédje sápadt arccal rontott be Lányi Izsó aradi nyomdatulajdonos Str. Eminescu (Deák Ferenc-uccai) lakásába és a rémülettől szakadozott hangon a következőket mondotta Lányi Izsónénak, aki a tavalyi elhunyt dr. Mandl Vilmosnak volt közeli rokona:

— *Valami rettenetes dolog történhetett a nagyságos asszonnyal! Ma reggel bementem szobájába, a diványon feküdt mozdulatlanul, azt hiszem meghalt!*

Lányi Izsóné nyomban az özvegy uriaszony lakására sietett és utközben találkozott dr. Boros Ernő aradi fogorvossal. Együtt mentek fel. A cselédleány már előzőleg fellárnázta az egész házat és a lakók értesítették dr. Fuchs Albertet az elhunyt dr. Mandl ügyvédtársát is. Dr. Fuchs, dr. Boros és Lányiné beléptek az özvegy asszony szobájába, ahol borzalmas látvány tárult szemük elé.

Löwinger Miksa főorvosért, aki késedelem nélkül megérkezett és intézkedett, hogy a nyomozó hatóságok megérkezéséig senki se mozdítson el egyetlen tárgyat sem a szobában. Dr. Löwinger a jelentkező hullafoltokról megállapította, hogy a halál órákkal ezelőtt következett be.

Az elővigyázatos gyilkosok.

A gyilkosok vigyáztak arra, hogy semmiféle bünyet ne hagyjanak maguk után. Távozásuk előtt levették a halott kezeiről a köteléket: valószínűleg nadrágszíjat és bizonyosan rongyokkal tömték be az életheért küzdő uriaszony száját, hogy rémült sikoltozásait elnémítsák; ezeket a rongyokat is magukkal vitték. A nyomozás legnagyobb problémája az volt, hogy a gyilkosok miképpen jutottak be a szobába. A folyosó ajtaja biztosító zárral van ellátva, amelyet minden este bereteszeltek, azonkívül a hálószobával szomszédos előszoba, amely a folyosóra nyílik, állandóan zárva van. A biztosító zárat álküccsal kinyitni nem lehet. Tehát az a feltevés maradhatott, hogy a tettesek észrevétlenül elbújtak a folyosón és várták, míg a ház elcsendesedik. De fennállott még az a gyanu is, hogy esetleg Albert Juliska cselédleány bűntársa volt a gyilkosoknak.

Az utolsó látogató a meggyilkolt uriaszonynál

Adetektívek felkutatták a cseléd szobáját is és az ágyon gyanus foltokat találtak. Az ágyneműt azonnal a vegyvizsgáló állomásra küldték, ahol megállapították, hogy az ágyneműn lévő foltok friss véryomok.

A továbbiakban kihallgatták Auszterweill Esztikét, aki elmondotta, hogy este háromnegyed kilenckor volt bent dr. Mandlnénál és néhány percig kedélyesen elbeszélgettek. A házmester vallomásában elmondja, hogy a házban lévő cselédek éjszakánként vendégeket fogadnak és igen gyakran nyitva hagyják a kaput. A ház többi lakói jelentéktelen vallomásokat tettek. Elmondották, hogy a meggyilkolt uriaszony épen tegnap panaszkodott, hogy nincsen semmi készpénze; kapott a napokban hatezer lej házbért és tegnap délután bevásárlásokat eszközölt. A meggyilkolt rokonai is megerősítették ezt a vallomást és elmondották, hogy özvegy Mandlné a híres és zenhat karátos függőjét már évekkal ezelőtt eladta és ékszeréit pedig — tudtukkal — nem tartotta otthon.

Állítólag nem történt rablás.

A helyszíni szemlén megállapították, hogy a rablógyilkosok valószínűleg pénz és ékszer után kutattak, azért dobálták szét a szobában és szekrényekben lévő holmikat. Valószínű az

Gyanúban a cselédleány.

Albert Juliska gyergyóujfalusi születésű leány. Egy hónapal ezelőtt jött Aradra és megérkezése után a következő nap cselédnek állott be özvegy dr. Mandl Vilmosnéhoz. Az özvegy uriaszony mellett senki más nem volt, csak a cselédje. A ház lakóitól sikerült megtudnunk, hogy Albert Juliskát majdnem minden este két férfi kereste fel. A két férfit tegnap este fél kilenckor is látták, sőt a moziból hazatérőknek este tizenegy után is feltűnt, hogy két ember sétál a ház előtt. A két fiatal legényt a posztoló rendőr is szemügyre vette, de minthogy azok nyugodtan sétálgattak, nem vetett rájuk ügyet. Nemcsak ez a körülmény tette gyanússá Albert Juliskát, hanem az is, hogy a cselédleány állítólag nem hallott semmit sem az éjszaka történetéből, pedig bizonyos, hogy a halálosan rémült uriaszony sikoltozott, amikor támadóit meglátta és küzdött velük. — Jancu Traian rendőrségi igazgató elsősorban Albert Juliskát hallgatta ki. A leány sápadtan, remegve állott az íróasztal előtt és ezeket mondotta:

Zavart vallomást tett a cseléd.

— A nagyságos asszonynál este fél tíz órakor voltam bent utoljára. Azután segitettem levetkőzni és nem sokkal aztán én magam is lefeküdtem. Minden reggel úgy hat óra felé szokott felkölteni és ma, amikor felébredtem, ijedten láttam, hogy mindjárt nyolc óra van. Besiettem az ebédlőbe és láttam, hogy az asszonyom sárgán, mozdulatlanul fekszik a diványon. Kibájni kezdtem, amikor nem mozdult, Lányiné nagyságos asszonyhoz rohantam. Többet nem tudok.

Jancu direktor: Volt tegnap este látogató a lakásban?

— Nem, senki... vagyis előttem az Auszterweill-kisasszony volt bent.

— Bezárta este az előszoba ajtaját?

— Igen, biztosító zárral. És reggel, amikor kimentem, nem volt bezárva.

— Ez hogyan lehetséges?

Erre a kérdésre a leány zavarba jött és visszaakarja vonni az előbb tett vallomását:

— De mégis, úgy emlékszem, be volt zárva.

Ezután Jancu igazgató keresztkérdéseket ad fel, amelyekre a leány dadogva, zavarodottan felel. Arra a kérdésre, hogy járnak-e hozzá férfiak, előbb azt mondotta, hogy senki, később beismerte hogy két férfi szokta meglátogatni; az egyik a bátyja, a másik az unokatestvére. A további kérdések során a leány sirva fakadt. A rendőrigazgató intézkedése alapján a gyanús cselédleányt őrizetbe vették és a rendőrségre kísérték.

is, hogy megzavarhatta őket valaki, mert az eddigi megállapítás szerint vagy semmit, vagy csak igen kevés holmit rabolhattak el. Az első feltevés az volt, hogy a leány egyedül követte el a gyilkosságot, de később ez megdőlt, mert szakértői vélemény szerint az aránylag gyenge testalkatú leány nem tudta volna lefogni egyedül a védekező uriaszony kezét. A rendőrség kutató munkája erősen megnehezült amiatt, mert amikor megérkezett, már többen jártak a lakásban, így lábnyomok után nem kutathattak. Egyetlen remény volt, hogy az őrizetbe helyezett Albert Juliska fog világgosságot deríteni a rejtélyes rablógyilkosságra. És ez a remény valósággá vált.

Tetemrehívás.

Délután három óráig szünetet tartottak a kihallgatások, amelyek azonban nem derítettek nagyobb világosságot a rejtélyes ügyre. A nyomozást vezető Jancu Traian igazgató fáradhatatlanul dolgozott, hogy a legapróbb részleteket is felszínre hozza. Minden nyom azt igazolta, hogy Albert Juliskának feltétlenül tudnia kellett a gyilkosságról. Három óra után a nyomozás vezetői és az illetékes orvosok kocsiba ültek és az alsótemetőbe mentek, amelynek halottasházában történt meg az uriaszony holttestének felboncolása.

A boncolást Bradean Atanaz dr. vármegyei főorvos és Lust Ferenc dr. hatósági orvos végezték. Jelen voltak Niculescu főügyész, Mandru ügyész és Jancu Traian rendőrségi igazgató. Mielőtt a boncolást megkezdték volna, a sivár, dermesztő csöndü halottakamrába beszólitották a gyilkossággal gyanúsított Albert Julia cselédleányt. A hatóság emberei szó nélkül a szerencsétlen, meggyilkolt uriasszony holttestére mutattak. A vézna kis cselédleány megdöbbsent és kétségbeesett

A boncolás szenzációs eredménye.

Odabent pedig ezalatt Bradean dr. és Lust dr. megkezdték a boncolást. Néhány perc múlva közölhették a megdöbbsentő megállapítást: a szerencsétlen urinő halálát fulladás okozta, ami olyanformán következett be, hogy a gyilkos vagy gyilkosok az áldozat száját és orrát hatalmas erővel addig szorították, amíg megfulladt. Erre vall az orrtőben és az ajkak körül keletkezett horzsolások nyoma, amelyhez hasonlókat még a kézcsuklón és a lábakon is találtak. Az orvosi megállapítás szerint a gyilkosságot feltétlenül többen, ketten, vagy hárman követték el, legalább is ezt bizonyítják a körülmények, mert a sérülések a test minden részén egyidőben keletkeztek, már pedig magához a fojtogatáshoz is legalább egy erős ember hatalmasan szorító kezére volt szükség. Konstatált ugyan a boncolás szívizületét és előrehaladottabb vesebajt is, a halál azonban feltétlenül fulladás következtében állott be.

A cselédleány belismerő vallomása.

A boncolás eredményéből ezek után teljes bizonyossággal megállapítható, hogy özv. Mandl Vilmosné gyilkosság áldozata lett. A boncolás után a tett színhelyére mentek vissza a nyomozók, ahol ismét kihallgatták a gyanúsított cselédleányt. Albert Juliska eleinte mindent tagadott, de később a keresztkérdések hatása alatt zavarba jött, majd sirni kezdett és felkiáltott:

— Én bántottam a nagyságát, de nem öltem meg!

Néhány percnyi hisztérikus zokogás után a következő vallomást tette:

— Este kilenc óra után bementem a nagyságos asszonyhoz, hogy segítsek a vetkőzésnél. Azt mondom, hogy a múlt hónapban elbocsátott cselédjének itt maradt a könyve, amelyet meg kell keresni. Mind a ketten hozzáfogtunk a cselédkönyv kereséséhez; felforgattuk a bútorokat, kutattuk a szekrényekben, de nem találtuk sehhol. E miatt a nagysága nagyon mérges volt és mikor lecsavartam lábáról a kötöző-pólyát, megütött, amikor vé-

Váratlan fordulat.

Az esti órákban Jancu Traian rendőrigazgató és a nyomozó testület többi tagjai újból megkezdték a gyilkossággal gyanúsított cselédleány vallatását, annál is inkább, mert a délutáni félig-meddig beismerő vallomásból azt az impressziót merítették, hogy a leány nem vallotta meg teljes őszinteséggel és részletességgel a borzalmas éjszakában történeteket. Ez a sejtés valóra is vált, mert este 11 órakor, amikor a sorokat írjuk, a rejtélyes éjszaka újabb s még az eddigieknél is szenzációsabb fordulat történt.

Az esti kihallgatás alkalmával a leány eleinte csökönyösen tagadta, hogy a már bevallottaknál többet is tudna, mire újból keresztkérdések alá vették és hosszas faggatás után végre beismerte, hogy az éjszakát az áldozaton kívül nem egyedül töltötte a lakásban. Az esti órákban ugyanis fivére és unokatestvére meglátogatták őt és kérték, engedje meg, hogy a konyhában aludhassanak. Ő ez ellen tiltakozott, azonban beküldte a fiukat a cselédszobába, akik engedelmességek is és úgy tudja, hogy a két fiu csak a hajnali órákban távozott el a lakásból. Ő maga a konyhában aludt. Azonban állhatatosan tagadja, hogy a gyilkosságban részt vett volna, vagy legalább is tudott volna a büntényről, vagy arról, hogy a két fiu bement volna urnője szobájába. A fivére különben azelőtt is sűrűn járt fel hozzájuk, urnője is ismerte és többször adott neki ebédet és vacsorát a két

ijedelem út ki az arcára. Imbolyogva tett két lépést előre. Egész testében remegett, újjai görcsösen fonódtak egymásba. A halott előtt előremeredt, eszelős tekintetű szemekkel állt meg. De a rettentő félelem, vagy a megrendítő szituáció beléfojtották a szót. Egyetlen hangot sem tudott kiejteni. Egy pillanatra úgy látszott, hogy elájul. A hatóság emberei összenéztek. Megfogták Albert Juliát és kivezették. A szabadban magához tért és hangos zokogás tört ki belőle.

dekeztem; még jobban ütlegelt. Én erre hirtelen megragadtam a pólyát és egy gyors fogással mind a két kezét átkötöttem vele, hogy ne bántasson. Erre ő rugdosni kezdett, mire öklömmel többször feléje sújtottam. Egyszerre csak azt láttam, hogy a nagyságos asszony hátrahanyatlik. Megijedtem és kirohantam a szobából. Reggel halva találtam ugyanazon a helyen; a diványon. Levettem a kezéről a kötélkeket és kisettem a lakásból.

— A halált fulladás okozta — szölt a leányhoz Jancu direktor. — attól, hogy a kezét lekötötte, vagy ráütött, nem fulladhatott meg.

Keresik a fivéreket.

A leány nem válaszolt. Később még beismerte, hogy bátyját Albert Péternek és unokatestvérét Albert Andrásnak hívják. Ők jártak hozzá gyakran, de állítólag tegnap este nem voltak nála. Arra a kérdésre, hogy hol található meg gyakori látogatói, nem tudott válaszolni. Azt állította, hogy a két fiu egy héttel ezelőtt érkezett Gvergyóból Aradra; az egyik cipész, a másik lakatos; munkát akartak keresni, de nem tudja, hogy sikerült-e elhelyezkedniük. A nyomozás ezután a leány előéletének felkutatására terjedt ki. Több gyergyóújfalusi leányt állítottak elő a rendőrségen, de egyik sem tett érdemleges vallomást. Gyanus volt még a leány vallomásában az a körülmény is, hogy állítólag egyedül kötötte meg az uriasszony kezét. Jancu igazgató a leány kezébe adta a kötöző vásznat, amelyvel állítólag tettét végrehajtotta és felszólította, hogy mutassa meg egy detektíven, hogyan hajította végre a kezek összekötését. A leány hirtelen mezdulattal leszorította a vászonnal a detektív kezét.

Ma délután óta a rendőrség összes detektívjei kutatnak a leány fivére és unokafivére után. Remélhetőleg még az éjszaka folyamán kézre kerülnek és akkor talán teljes világosság derül a még most rejtélyes gyilkosságra, amelynek áldozata egy köztisztviselőben álló aradi uriasszony lett.

fiu este beállított hozzá, ő épen kenyeret dagasztott a konyhában. Elbeszélgettek egy darabig, aztán hogy a fiuk is átmentek a cselédszobába, ő is lefeküdt és ettől kezdve aztán nem tudott semmiről reggelig.

Eltűnt a két legény.

A leány emez újabb beismerése következtében a rendőrségen most már kétségte nélkül meg vannak győződve arról, hogy a borzalmas gyilkosságot hárman, a leány és a két suhanc követték el, vagy legalább is a leány tudomással birt az elkövetett büntényről. A két fiu azonban nyomtalanul eltűnt a városból és a rendőrség minden igyekezete hiábavakó, mert a késő éjszakai órákig sem tudtak nyomukba jutni. Az utánuk való nyomozást rendkívül megnehezíti az a körülmény, hogy nem volt bejelentett lakásuk s állásban sem voltak. Elfogatásuk érdekében azonban mindent megtettek s a szomszédos helységek hatóságaihoz még az esti órákban megküldötték a két fiu körözését és személyleírását.

A leány kihallgatása valamivel éjjel fél-tizenkettő után ért véget s ezután lekisérték a rendőrségi fogdába. A nyomozást, illetve a kihallgatásokat csak a holnap reggeli órákban folytatja tovább az aradi rendőrség.

A meggyilkolt uriasszony előkelő családja.

Özv. dr. Mandl Vilmosné, a meggyilkolt uriasszony előkelő családból származik. Leánynevén Engel Emmának hívták. Tagja

a híres pécsi Engel-féle borkereskedő családnak, amelynek a háboru előtti években nagy feltűnést keltő borafférje volt. A cég főnökei a meggyilkolt fivérei voltak. Egész Magyarországon ismert a familia, egész családja dúsgazdag. Fivérének egyik leánya, Engel Ella, felesége Popper Hugónak, a Latzkó és Popper ismert budapesti cég egyik beltájának. Tragikus véletlen, hogy Engel Ella apósa, Popper Samu, a cég senior főnöke, éppen a mai napon halt meg. A meggyilkolt uriasszony Klein Gyula, a Magyar Általános Hitelbank igazgatójával is közeli rokonságban van, akinek tulajdonát képezi a Gummi részvények nagy többsége, amelynek megszerzése annak idején a közzgazdasági világra nagy és érdekes szenzációja volt. Előkelő családból jött tehát Aradra a tragikus sorsú uriasszony és az elhunyt dr. Mandl Vilmosnak a második felesége lett. A tavaly elhunyt ügyvéd első felesége — mint ismeretes — Rédei Szidi, a hírneves színésznő volt. Első házasságából származik az egyetlen fia, Mandl György, aki állandóan Amszterdamban tartózkodik és érdekes, hogy nem régen volt Aradon látogatóban. A meggyilkolt uriasszonynak az elhunyt Mandl Vilmos dr. második férje volt.

A kormány a diákokért.

Többszáz milliót ad a minisztertanács a diákok felszégelyezésére.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Tegnap este 9 órakor minisztertanács volt, amely éjjel félkettőkor ért véget. A tanácskozáson Averescu tábornok elnököt és résztvevett azon Coanda szenátusi elnök is. A minisztertanács mindenekelőtt a diákkérdéssel foglalkozott. Averescu tábornok ismertette a problémát és exozéja alapján a minisztertanács kimondotta, hogy az állam magára vállalja a diákok fölötti materiális és morális gondoskodást, mert ezt a feladatot az állam elsőrendű szükségletének tekintti. E célból Petrovici, Goldis, Lupas, Mircescu, Lapedatu és Manoilescu miniszterekből álló bizottságot küldenek ki, amely a tanárok és a diákok képviselőivel együtt fogja megvizsgálni a diákokotthon problémáját és az egyetemi centrumok több kérdését. A kormány többszáz millió leit fog előirányozni a költségvetésben a diákokotthonok fenntartására, hogy lehetővé tegyék a szegényebb sorsú tisztviselők és parasztnok gyermekeinek magasabbfokú oktatását is. Ezután a minisztertanács a sajtótörvényt tanulmányozta, amelynek megvitatását a következő ülésen folytatni fogják. Végül elhatározták, hogy Románia résztvesz a milánói mintavásáron.

Közlekedés — házikezelésben.

Összehívták a műszaki bizottságot. — A timisoarai villamos igazgatója is résztvesz az aradi műszaki bizottság szombati ülésén.

(Arad, február 9.) Aradváros immáron legfontosabb problémája, a közlekedés kérdése — mint jelentettük — újból a műszaki bizottság legközelebbi ülése elé kerül a házikezelés megvilágítása céljából. Közöltük Muresai János városi főmérnök véleményét, amely szerint a városi kezelés mellett kevés kilátás van arra, hogy az üzem virágzó, rentabilis vállalat legyen. A város vezetősége ma aztán intézkedett, hogy a műszaki bizottság szombaton délután üljön össze az aradi gázgyárban. Angel István dr. polgármester, a városi tanács felkérésére, ma délelőtt telefonon érintkezésbe lépett dr. Miclosi Cornéllal, a timisoarai villamosvasut igazgatójával, akit felkért arra, hogy tapasztalataival legyen az aradi műszaki bizottság segítségére a házikezelésre vonatkozó tervezet kidolgozásánál. Miclosi dr. igazgató kijelentette, hogy készséggel áll Arad rendelkezésére és megígérte, hogy szombaton délután Aradra érkezik és készséggel résztvesz a műszaki bizottság ülésén.

!! HOLNAP KARINTHY !!

Jegyek Sándornál Arad

HIREK.

Visszakövetelt ajándék.

Aradi uricsalád különös háborúsága egy kicsiny nevelővel.

(Arad, február 9.) Az alábbi kis történet, amelyet szóró-szóra egy, az aradi városházán levő iparhatósághoz intézett beadványból veszünk ki, nem fantázia szüleménye, hanem éles torzítók az anyagiasságtól duzzadó Manak. A történet főszereplője egy szegény kis aradi nevelő, akit gazdái karácsony szent ünnepére pénzajándékkal örvendeztettek meg, hogy néhány hét múlva kérelhetetlen szigorúsággal levonják amugy is kis fizetéséből az ajándékot. Így történt, így mondja el az Aradváros iparhatóságához intézett kereset:

A kis nevelő karácsony ünnepe alkalmából pénzajándékot kapott attól az ismert aradi uricsaládtól, ahol alkalmazásban volt. Örvendező szívet szaladt is rögtön mindenfelé bevásárolni, hogy az ajándékból szép, kellemes karácsonyt rendezzen magának. A csendes, szép karácsony után azonban kellemetlen újév következett. Valahogy úgy történt, hogy a család és a kis nevelő között differenciák támadtak a szolgálatból kifolyólag és a nóta vége az lett, hogy felmondottak a leányknak. Ezután következett aztán a még kellemetlenebb meglepetés: az uricsalád visszakövetelte a leányt az a karácsonyi ajándékot. A nevelő arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem köteles ajándékot visszatéríteni és ezt határozottan ki is fejtette. A felmondási idő lejártával a nevelő jelentkezett fizetéséért, amelynek átvételénél megdöbbenéssel konstata, hogy az ajándékozott összeget bizony levonták tőle. Persze, követelte a levont összeget visszatérítését, azonban hiába. A kis nevelő erre az aradi városházán működő iparhatóságához fordult és írásos beadványban kérte, hogy kötelezzék az uricsaládot a visszatartott rész-fizetés kiadására. Döntés még nem történt az esetben, azonban valószínű, hogy az iparhatóság megígéri az összeget, azzal a természetes indoklással, hogy a szolgálati viszonyban kapott ajándékot visszaadni senkinek köteles, még akkor sem, ha a megajándékozott szerény kis nevelő. Befelejésképpen még csak annyit árulunk el, hogy az összeg, amely körül a háboru folyik, mindössze körülbelül öt-hatszáz lej. Szegény uri család, szegény kicsi nevelő.

— A király fivére Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Hohenzollern Vilmos, a király fivére, pénteken reggel érkezik a fővárosba.

— Ciorogariu püspök Aradon. Ciorogariu Romulus oradeai püspök ma rokonai látogatására Aradra érkezett.

— Kiadják Marzescu volt igazságügyminiszter memoárjait. Iasiból jelentik: A nemrégiben elhunyt Marzescu volt igazságügyminiszter családja elhatározta, hogy a neves közjogász és politikus hátrahagyott naplójegyzeteit könyvekben a nyilvánosság elé bocsátja. Ugy politikai, mint jogász körökben nagy érdeklődéssel várják a bizonyára értékes és érdekes memoárokat.

— Két új konzulátus Temesvárott. Bucuresti jelentés szerint Timisoara legközelebb két új konzulátust kap. Svájc és Svédország foglalkoznak azzal a tervvel, hogy a Bánát metropolisában konzulátusokat állítanak fel.

— Stresemann találkozik Mussolinivel. Milánóból jelentik: Stresemann német külügyminiszter ma reggel San-Rémóba érkezett, biztosra veszik, hogy Rómában találkozik Mussolinivel. Megérkezése szenzáció erejével hatott, mert eredetileg úgy volt, hogy szabadságát a francia Rivierán tölti és ezalatt semmiféle politikai tárgyalásokat nem folytat.

— Elhunyt osztrák politikus. Bécsből jelentik: Kedden éjszaka Linzben elhunyt Hauser prelátus, a nemzeti tanács képviselője, Felsőausztria volt tartományi főnöke, ki a keresztényszocialistáknak Seipel mellett egyik kínagasló vezére volt. Már hosszabb idő óta teljesen visszavonult a politikai élettől, miután ellentétbe került a párt egyes vezetőivel.

Kína megszünteti a koncessziókat.

Anglia a Népszövetséghez fordul panaszával.

Londonból jelentik: A Daily News híradása szerint Anglia valószínűleg rövidesen bejelenti, hogy a Kínával való viszály ügyében a Népszövetséget veszi igénybe, mielőtt erre alkalom kínálkozik. A lap szerint a parlament tegnapi megnyitóján világosan látható volt, hogy a kormány-párt számos tagja arra akarja szorítani a kor-

mányt, hogy lépjen fel az Angliában tartózkodó moszkvai kommunisták ellen. A kantoni kormány különben bejelentette, hogy Sanghaiba való bevonulása alkalmával kiáltványt tesz közzé, amelyben leszögezi, hogy a külföldi állampolgárok előjogai és koncessziói megszüntetnek, a külföldiek pedig kártérítést kapnak.

— Elhunyt hadseregfeldügyelő. Bucurestiből jelentik: Stratulescu tábornok, volt hadseregfeldügyelő, ma meghalt. A tábornok, mint a háboru idején volt hadseregpáncsnok, jogszertint tagja volt a szenátusnak.

— Az erdélyi román újságírók kongresszusa. Clujról jelentik: A román újságírók szindikátusának ez évi hetedik rendes közgyűlését Clujon, a Bánffy-palotában tartották meg. Az elnöki megnyitó után Al. Hodos bejelentette, hogy az ügyvezetést reudben találta. Bornemisa Sebastian dr., a Biruinta igazgatója méltatta a szindikátus múlt évi munkásságának eredményét és a közgyűlés nevében köszönetet mondott Al. Hodos volt csoportelnöknek, aki a szindikátus megerősítése érdekében hathatós munkát fejtett ki. Az új végrehajtóbizottság tagjai választás folytán a következők lettek: elnök: Bornemisa Sebastian dr., alelnök: D. I. Cucu, vezértitkár: Codarcea, pénztáros: Puscaru, végrehajtóbizottsági tagok: Sept. Popa, Humureabu, Cehan, Al. Hodos (Bucuresti), Al. Lupescu (Blaj), Horia Teculescu (Sighisora), A. Davidescu (Satmarc), St. Vladescu (Timisoara).

— A spanyolnátha igazi kórokozója. Londonból jelentik: A Paul-kórház két orvosának sikerült az orr szekrénumából és vérből olyan csírákat kitenyészteni, amelyek a spanyolnátha igazi kórokozóját látják. A nagyjelentőségű felfedezésről még hiányosak a közelebbi részletek.

— Három influenzahalál Budapesten. Budapestről jelentik: Tegnapi nem jelentettek be újabb megbetegedést, a régi megbetegedésekből három halálról tettek ma jelentést.

— Az Adám-ügy hullámai a magyar országgyűlésben. (Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Az Adám-ügy hullámai még nem simultak el, sőt ma interpelláció is hangzott el a képviselőházban ez ügyben. Pakots demokratapárti képviselő ma meginterpellálta a kultuszminisztert az egyetem orvoskarában tapasztalt jelenségek miatt. Az interpellációban rámutatott arra, hogy Adám tanár nem kezdheti meg előadásait, mert az egyetem orvoskarának egyrésze ezt minden eszközzel meg akarja húsítani. Kérde, hogy hajlandó-e a kultuszminiszter biztosítani a tudományos tanítás szabadságát? Nyugvópontra kell jutni ezt a kérdést, még pedig olyképen, hogy Adám professzort csorbítatlanul behelyezik állásába. Ebben a kormányt nem befolyásolhatja az ifjuság állásfoglalása. Az interpellációt kiadták a kultuszminiszternek. A „3 Órai Újság” értesülése szerint a tegnapi lefolyt egyetemi tüntetések miatt illetékes helyen érkezettnek látják az időt arra, hogy erélyes lépéseket tegyenek azok ellen, akik a diákságot előjártók ellen uszítják. A rendezvényekkel szemben a szükséges megtorló eszközöket alkalmazzák. Illetékes helyen nyert felvilágosítás szerint Adám tanár kinevezése befejezett tény, kinevezését a kormányzó is megerősítette, így tehát az meg nem támadható.

— Menthetetlen a zátonyra jutott hajó. Bucurestiből jelentik: A Traian császár mentési munkálatai nagyon nehezen haladnak előre, mert a hajó mélyen a földbe furódott. Ezért speciális emelőszervezetekre lesz szükség, amelyekkel talán sikerül a megfeneklett gőzöst kiszabadítani. A Cleopatra nevű török gőzös Konstantinápolyból Constantaba érkezett, hogy részt vegyen a Traian császár mentési munkálataiban. Az Adeverul kiküldött tudósítójának távirati jelentése szerint a zátonyra futott gőzös helyzete reménytelen. A szél ma éjjel mindinkább a víz felé sodorta a hajót, amelynek raktárai három méter magassághon megteltek vízzel. A gépeket a robbanás megakadályozása végett izolálták. A CFR. igazgatósága több vonat közlekedését megszüntette, amelyeknek a kereskedelmi hajókhoz volt csatlakozásuk.

— XI. Pius pápa megkoronázásának emléktünete. Február 15-én lesz az ötödik évfordulója annak, hogy XI. Pius pápát Rómában megkoronázták. Ezen alkalmából Pacha Agoston apostol kormányzó pásztorlevelet küldött szét az egyházmegye összes lelkészének, melyben utasításokat ad a katolikus világnagy ünnepének fényes megtartására. Figyelmezteti a papságot, hogy február 13-án, vasárnap az egyházmegye minden katolikus templomában ünnepi misét tartsanak, ünnepi Tedeummal, három Miatyánk és három Ávé elimádkozásával, továbbá a pápai himnusz elénekítésével. A pápa megkoronázásának évfordulóját az aradi minorita-templomban fényes templomi ünnepségek keretében tartják meg.

— Házasság. Macean Gheorghe és Molnár Erzsike február hó 9-én házasságot kötöttek (Mind a külön értesítés helyett.)

— Svédországban leszállítják a civillistát. Kopenhágából jelentik: Keresztély király felszólította a kormányt, hogy külön törvénnyel szállítsa le a királyi civillistát.

— Tábornokok viszálya. Bucurestiből jelentik: Lupescu tábornok, vezérkari főnök és Margineanu tábornok közötti ügyet a katonai bíróság befejezetten nyilvánította azzal az indoklással, hogy Lupescu magas állásán minden személyi ellentétből származó vád összeomlik.

— Új hid a Holtmaroson. Ma délelőtt Angel István dr. polgármester átvette a Ségá melletti Ludvig-Szilvássy-tanyán épített hidat, amelyet a tulajdonosoknak a tanya parcellázási engedélye alapján fel kellett építeniük a gyalogjárók részére. A parcellázás alkalmával a város ugyanis kikötötte, hogy az élővizcsatornán hidat építsenek, hogy az ottlakók a városba juthassanak. A hidat ma már forgalomba is helyezték.

— Az Astra-gyár adományára Aradváros szegényeit. Az aradi Astra-gyár ma 10.000 lejt adott át Angel István dr. polgármesternek, hogy azt Aradváros szegényei között ossza szétjel nemzetiségi s valláskülönbség nélkül. A polgármester a város nevében meleg köszönetét fejezi ki a nagylelkű adományért.

— Szabadulást remélnék a Hollandiában bebörtönzött frankhamisítók. Hágából jelentik: Jankovich Arisztid, Marsovsky György és Markovics György a Hollandiában elfogott magyar frankhamisítók közel egy éve töltik már büntetésüket egy hollandiai börtönben. Jankovichék érdekében most kegyelmi kérvényt nyújtottak be, hogy a hátralevő büntetést engedjék el. A foglyok levelet írtak magyarországi hozzátartozóiknak, amelyben közlik, hogy kérvényük ügye a legjobban áll. Marsovsky annyira bizik a szabadulásban, hogy már aziránt érdeklődik: mennyibe fog a hazautazás kerülmi Hollandiából Budapestre. Hollandiában eddigi hivatalos döntés ebben az ügyben nem történt.

— Meghülésnél, náthánál, torokfájásnál, idegfájdalmaknál, szaggyalásnál naponia fél pohár természetes „Ferenc József” keserűviz rendes gyomor- és bélműködést biztosít. Egyetemi orvostanár véleménye szerint a Ferenc József víz hatása gyors, kellemes és megbízható. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Megvadult lovak a főtéren. Oriási riadalmat keltett ma este a Bul. Regina Maria baloldali uttesten két eszeveszetten vágató parasztkocsi. Az első kocsiiban egy kis fiu tartotta a gyeplőt, a befogott lovak úgy látszik valamiféle megijedtek, megvadultak és vágatni kezdtek. A második — gazdátlanul poroszkáló — kocsi fogott lovak is követték a példát. Vad hajsza indult meg, míg végül egy fiatalember felugrott az első vágató kocsi, s megfékezte a lovakat, a második kocsi lovai pedig elbuktak, s úgy csendesültek le. Az ucca közönsége megérezte a bátor fiatalembert

Aradi lányok Eldorádója.

Az Aradon jólismert Tarnóczy-nővérek érdekes levele Braziliából. — Csodaország, amelyben sok szenvedés vár az európai emberre.

(Arad, február 9.) Oh Sao Paulo, óh Brazília! Ahol talán arany-eső hull, ahonnan egyenesen a menyországba juthatunk, ahol kincsek hevernek szerte-szét, csak le kell hajolni érniük; óh Brazília, de sok rosszat beszélnek rólad. Menyri könnyeket fakasztó, szíveket szorító riportot olvashattunk erről az átkozottnak híresztelt földről. Az ember szinte rokonszenvet érzett iránta, amikor annyit bántották. Én mindig szerettem Braziliát; így távolról. És most olyan jól esik, hogy őszinte levelet kaptunk onnan, amelyben nincs szó nyomorról, vérről, hanem csak kedves epizódokról, amelyek szinessé, változatossá teszik az életet. A levelet Tarnóczy Blanka és Zseni írták. Ismerték őket sokan Aradon, ügyes iparművésznők voltak de itthon nem méltányolták valóban értékes tehetségüket és ki kellett vándorolniuk. No de lássuk a levelet. Azt mondja a messzi Braziliából jött irás:

Klimatikus betegség.

... egy percért is kár, amit otthon tölt az ember. Milyen jó ebben az örült nagy világban. Ha kimegyünk az utcára, már csupa szexuációt látunk.

A továbbiakban is a levél minden sora valósággal csöpög az optimizmustól. A magyar kolónia szilveszter éjszakáját írják le; magyar cigányok húzták reggelig a csárdást. Az igaz, hogy éjjelre már kevesen maradtak a kolónia helyiségében, mert van Sao Paulóban egy különös és állandó járványos betegség; klimatikus betegség a neve. Ezt nem kerülheti el senkisé, aki Európából jött ide.

„Egy kicsit kellemetlen, de az a jó benne, hogy az embert elég ritkán; hetenként egyszer-kétszer látogatja meg és csak egy, legfeljebb két napig tart.”

A betegség abban áll, hogy egyszerre az ember rosszul lesz, forog vele a világ, felkavarodik a gyomor és bizony ilyenkor nem tud uralkodni magán. Az utcán is gyakran rájön az európaire és csak az kellemetlen benne, hogy a férfiak mindnyájan fehér nadrágot viselnek. Ha az utcán rosszul lesz valaki, rögtön előáll egy bérautó, és a benszüllött soffőr vigyorgó pózával tuskolja be a beteget, de mielőtt elindul, le kell fizetnie az öt millreist.

Isteni, drága kedves hely lehet ez a Sao Paulo.

Nász a köröm alatt.

„Bisu-nak hívják itt; mi magyarok földi bolhának nevezzük. Igen ravasz kis állatka; alig látható szabad szemmel, mégis annyi bajt csinál az embernek. Már mi is megismerkedtünk vele. Ez a kicsi állatka egészen jól érzi magát a földön, ennek ellenére az ember körme alá vágyik. De nem is egyedül, hanem párosával. Tudniillik pont a mi körmünk alatt tartják meg nászukat. Eleinte egy kicsit visket, de nem is baxderítünk rá, később körömgzuviladást kapunk, akkor jön az orvos, felvágja és kiszéd belőlünk néhány kukacot, meg a mamát és papát, de azok már halottak; bevégezték hivatásukat. Megtörténik, hogy egész a csontig hatolnak a kukacok, ilyenkor amputálni kell a megátadott ujjat. Épen ma hallottam, hogy egy német fiúnak le kellett vágni a bal lábát a földi-bolha miatt. Van sok ilyen változatosság erre felé, de nem baj; az ember megszokja.”

A gyomor, mint tüdő.

A brazíliai gazdasági életről is írnak a Tarnóczy-nővérek. Amikor olvassuk, rádióhullámra szeretnénk ülni, hogy minél előbb ott legyünk. Hát hogyan vágya oda az ember; hisz ott még annak a roszteg munkanélkülinek is jobb, mint idehaza. Ugy megszokták Braziliában a munkanélküliséget meg az éhezést, mint a földi bolhát. Óriási tömeg éheznek Sao Paulo-

Atlantika szardella

kellemes ízű, újfajta halkonserv. Mindenütt kapható!

ban, de fel se veszik, ha nincs mit enni, levegőt nyelnek; s az emberek gyomra valósággal tüdővé alakult át a sok levegőnyeléstől. Hát

nem csodálatos hely ez a Brazília?! Valóságos Eldorádó, csak az európai emberre zudul csöbstől a különböző kellemetlen csapás. (p. g.)

Majláth püspök biboros lesz.

Bucuresti-i láptámadás Erdély ősz püspöke ellen.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A Cuvantul mai számában megjelent hírt közöl arról, hogy Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspök rövidesen elfoglalja a pápa által felajánlott római kardinális méltóságot s egyben az ő felügyelete alá rendelnék az erdélyi római katolikusok ügyét. Ebből az alkalomból a lap ismét heves támadást intéz az ősz püspök ellen, akit azzal gyanúsít meg,

hogy az alba-iuliai püspöki szék öröke ügyében erőszakos magatartást tanúsít s magas — a lap szerint állítólag magyarországi — összeköttetései révén jut el a kardinális méltóságig. A lap erre a körülményre felhívja a kormány figyelmét is és követeli, hogy minden eszközzel akadályozzák meg Majláth gróf biborosi kinevezését.

Bethlen nem láthatta — Bethlent.

A magyar miniszterelnök érdekes kalandja. — Egy izgalmas színházi est története Pesten.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójától.) Az egyik pesti köruti kabaré műsorában van egy kis ötperces jelenet. Ugy kezdődik, hogy Bethlen István magyar miniszterelnök ül a parlament folyosóján és a világ legnagyobb flegnijával hallgatja egy ellenzéki politikus siralmait. Az ellenzéki honatya sir, könyörög a miniszterelnöknek: engedje be a kormány-pártba, meguntá már az örökös kiabálást, neki az nem kenyerre, ő sokkal szivesebben tartózkodik a büfében, minthogy kiabáljon. Le a kormányai! Bethlen cigarettát, sonkászemlyét ad, trafikot ígér az ellenzékinek, mire az megcsókolja a miniszterelnök kezét. Utána pedig torkaszakadtából kiabálni kezd:

— Le a kormányval! Abcug Bethlen!

Ezt a jelenetet látták sokan. Persze Bethlen is hallott róla. Tegnap este azután a miniszterelnök családja egy páholyt váltott a kis színházba.

— Megnézzük mi is a Bethlen II-t — gondolták és pontosan megjelentek az előadás kezdetén. Csak a család. A miniszterelnöknek s még néhányan. Maga Bethlen nem. El volt foglalva az igazi, kemoly politikával. Előadás előtt azonban telefonon felhívták a színházat:

— Halló, itt a magyar miniszterelnökség beszél! Mikor következik soron az a bizonyos jelenet, amelyben a kegyelmes ur...

— Körülbelül féltizkor!

— Rendben van, a kegyelmes ur erre az időre ott lesz.

A színháznál persze nagy volt az izgalom. Jön az igazi Bethlen! Megnézi a „színházi Bethlent” saját magát! Hercezeg Jenő, aki a színházi Bethlent alakítja, külön fényképet hozatott, hogy a maszkja annál tökéletesebb legyen. Gózon Gyula egyik ismert magyar ellenzéki vezér fényképével cselekedte ugyanezt. Bethlen Istvánné jól mulatott közben a műsor mókáin, s egyre közeledett a féltiz. A miniszterelnök nem jött.

— Majd az utolsó percben — gondolták. Múlt az idő. Mingyárt féltiz. Percek alatt itt lesz Bethlen. Nem volt ott, ellenben közvetlenül féltiz előtt megint megszólal a telefon:

— Halló, itt az egységspárt.

— Tessék sietni kérem szépen...

— Igen, igen épen arról van szó, a kegyelmes ur nagyon sajnálja, de féltizre nem lehet ott.

— Anyi baj legyen, majd később játszunk azt a bizonyos jelenetet.

— Lehetséges volna?

— Minden lehetséges — könyörgünk — majd néhány számot előbb játszunk és ha a kegyelmes ur megérkezik, akkor fog következni a „Bethlen szám”. Várunk, várunk!...

A közönség meglepetve vette észre, hogy a műsorban átugorják a Bethlen jelenetet. Nem sejtették az okát, nem tudták, hogy a színházban percek alatt egészen feliorgatták a műsort:

— A miniszterelnöknek látnia kell saját magát.

Játszottak, játszottak, Bethlen Istvánné nevetett, a színházban tovább idegeskedtek.

— Nem baj, ha a végére marad is a Bethlen-szám.

Ebben a pillanatban megint megszólal a telefon. De most már jön Bethlen!

— Halló, itt az egységspárt.

— Tessék jönni, még mindig nem játszottuk a jelenetet.

— Halló, épen azt akarjuk mondani, most már csak játszák nyugodtan, a kegyelmes ur igen sajnálja, de nem mehet. Nem engedik el. Sajnálja, hogy miatta felforgatták a műsort, de majd legközelebb!...

Bethlen nem láthatta tehát saját magát. Bethlen Istvánné ellenben ha később is, de látta és hallotta a férjét a színházban. Jól mulatott jelenetén. A színháznál viszont nekiszomorodtak. Hiába volt a nagy izgalom s az idegesség.

Meghalt

az öngyilkos fiatalasszony.

Dehelean Jánosné nyolcnapos haláltusa után kiszilveredett az aradi közkórházban.

(Arad, február 9.) Még erősen emlékeztében vannak annak a titokzatos kettős öngyilkosságnak a szenzációs, szinte még ma is kiderítetlen részletei, amelynek szereplői Dehelean Jánosné és kis barátja, Dresein Irén voltak. A két elváhatatlan jóbarát nő közös elhatározással lakásukról kísértáltak a calarasi kaszárnya melletti mezőségre, ott a már előzőleg feloldott szublimát-pasztillákat tartalmazó üvegcskét vettek elő és a benne levő erős szublimát-oldatot kiitták. A mérgező hatással működött. Néhány perc múlva iszonyu görcsökben fetrengve talált a két nőre egy arra haladó katona, aki értesítette a rendőrhatalóságot, valamint a hozzátartozókat is. A mentők az életunt leányt a lakására szállították, azonban a szerencsétlen öngyilkossal néhány pillanattal később már végzett a mérgező romboló ereje, míg az élet-halál között lebegő Dehelean Jánosné kórházba vitték, ahol gondos ápolás alá vették. Orvosai minden lehetőt megtettek, hogy a szerencsétlen asszonyt megmentse az életnek. Dehelean Jánosné erős, szívós szervezete hosszú időn keresztül ellen is állt a nagy-mennyiségű mérgegnek ugyan, de a roncsoló mérgező pusztítást idézett elő a szerencsétlen nő belső szervezetében, hogy minden erőfeszítés hiabavalónak bizonyult s már két nappal ezelőtt nyilvánvalóvá vált, hogy menthetetlen. A mai nap reggelén be is következett a katasztrófa: Dehelean Jánosné nyolc napos szörnyű kínlás után ma reggel kiszilveredett.

Küldjön nekünk hatvan lelt!

És mi küldünk Önnek ezért a pénzért husz, füzetet a SZIVEK HARCÁ című nagy regényből. De ezt csak akkor tegye, ha abban a városban, ahol Ön lakik a könyvkereskedőknél vagy újságárusoknál nem kaphatja meg Katolnay László nagy regényét: a SZIVEK HARCÁT. IG. HERTZ könyvkiadóhivatala Bucuresti, Calea Victoriei 5.

Fabál február hó 12-én okvetlenül meg lesz tartva az aradi Központban

— Az első Ujságíró-Almanach. Az erdélyi és bánági népkisebbségi ujságírószervezet nagyszabású vállalkozása, az Ujságíró-Almanach első évfolyama most jelent meg a kolozsvári központi szervezet szerkesztésében és kiadásában. Az első Ujságíró-Almanach gazdag tartalmával és az erdélyi irodalom és ujságírás legkitűnőbb reprezentánsainak magasnívójú munkáival irodalmi szenzáció számba megy. A művészen illyen műveket nem tártári és hivatalos részen kívül objektív átekintést nyújt az Almanach az elmúlt év politikai, kulturális, irodalmi, művészeti és gazdasági eseményeiről. A díszesen kiállított, gyönyörű kötésű ujságíró-évkönyv irodalmi része Romain Rolland eredeti lírázatán kívül, amelyet svájci anyanyelvű szíveshangú levél kíséretében intézett a kisebbségi ujságírószervezethez, a legnevezetesebb magyar költők és írók becses írásai mellett az erdélyi és bánági írók és ujságírók értékes költői és prózai alkotásait közli, amelyek közül kiemelkednek Bánffy Miklós gróf erdélyi profán, Jankai Sándornak, Erdély református püspökének a nemzetiségi regényeinek magyaros írása, Spectator (dr. Krenner Miklós) előkelő esszéje a kisebbségi létéről, Áprily Lajos művészi formájú román költő Eminescu Lucian-fülszája az Estocillag), Benedek Eleknek, az erdélyi irodalom vezetőjének érdekes visszaemlékezése a magyarországi írók közül Móricz Zsigmond, Kosztolányi Dezső, Babits Mihály, Juhász Gyula, Mócsy Ferenc stb. értékes prózai és költői művei. Az Almanach szerkesztését nagy gonddal és izléssel dr. Kunz Aladár, az Ellenzék szerkesztője végezte. Illusztrációit Guncser Nándor és Török János festőművészek tervezték, technikai előállítására pedig a Fraternitas kolozsvári nyomda és Rohonyi Gyula egyetemi könyvkötő, izléses munkáját dicséri. Az első Ujságíró-Almanach biztosan jóvédelme a leghumánusabb célra: a Népkisebbségi Ujságírói Szervezet nyújtóintézkedése a vára szolgál és értékes, nívós tartalmán kívül már nemes célja érdekében is az aradi közönség legszélesebbkörű érdeklődésére tarthat számot.

Mit nem szabad?

MENYASSZONY: „Ha összeházasodunk, nem szabad dohányoznod többé.”

VÖLEGÉNY: „Nagyon helyes.”

MENYASSZONY: „Kávéházba sem szabad járnod.”

VÖLEGÉNY: „Rendben van.”

MENYASSZONY: „Fel kell hagynod az alkohollal is.”

VÖLEGÉNY: „Igen.”

MENYASSZONY: „Van még valami, amivel fel kell hagynod?”

VÖLEGÉNY: „Van, A nősülési szándékkal.”

— Tilos a tánc éjjel után Budapesten. Budapestről jelentik: Január elsejével a kávéházi táncot halálra ítélte a magyar belügyminiszteri rendelet, amely eltiltotta a kávéházakban a táncolást. Ez a szigorú belügyminiszteri rendelkezés ugyancsak lehangolta a magyar főváros kávéházi közönségét, amely esténként összegyűlekezett, hogy szemlélje, vagy aktív részese legyen a modern táncoknak. Az idegenforgalom tekintetében jelentősen számító előkelő nagy szállodákban meghagyta a rendelet a táncot, s ezekben a nagy szállodákban éjjel után 1 óráig táncolhatott az előkelő közönség. Most a magyar belügyminiszter február elsejével kiadott újabb rendelete ezt a szállodai táncot is megrövidítette egy órával, amennyiben szigorú rendelet jelent meg arra vonatkozólag, hogy éjjelkor a nagy szállodák éttermeiben is abba kell hagyni a táncot. Ez a rendelet megfosztja a színházlátogató közönséget attól, hogy színház után részt vehessen a szállodák táncain, amelyet még az idegenforgalom érdekében sem hajlandó a magyar belügyminiszter megengedni, akinél a luxusszállodák tulajdonosai deputációban voltak. Közélebről a szállodai személyzet is fel akarja ebben az ügyben keresni Scitovszky Béla magyar belügyminisztert s ha ennek sem lesz eredménye, akkor a képviselőházban is interpellál valamelyik képviselő az éjjeli tánc ügyében.

— A Rugescu festőművész kiállítására február 16-ig invitva a Kulturpalotában.

Titkok a pesti kéjgyilkosságban.

Még mindig nem fedezték fel az áldozat személyazonosságát.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A rákosi kéjgyilkosság ügyében nem történt még semmi. Kiderült, hogy Vig János soffőr, aki vallomásaiban kijelentette, hogy találkozott a meggyilkolttal, hazudott. Amikor felelősségre vonták, azt mondotta, hogy remélte, hogy a vallomása ellenében állást szereznek neki és némi pénzt is kap. Nem is járt a rákosi vasutvonal mentén. Megindult

ellene az eljárás és mint oszavargót közigazgatási uton ki fogják toloncolni Budapestről. A főkapitányság ma megtudta, hogy Tápiógyőrgyén eltűnt egy nő, akinek személyleírása állítólag ráillik az áldozatra és most detektívek utaztak a helyszínre. A rendőrség feltevése az, hogy az ismeretlen nő valakivel vadházasságban élt és a férfi szabadulni akart tőle. A rendőrség ebben az irányban is folytatja a nyomozást.

II. Vilmos visszatér Németországba.

A jobboldali pártok erősen dolgoznak a hazatérés lehetőségén.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójának távirata.) Azokkal a jelentésekkel kapcsolatban, amelyek szerint Vilmos excsászár feleségének az a szándéka, hogy Berlinbe jöjjön és az Unter den Linden új palotájában foglaljon lakást, különböző hírek keltek szárnyra arról, hogy a császárné Berlinbe való hurcolkodása voltaképpen előkészítése az egykori császár németországi visszatérésének. A berlini jobboldali lapok ezért most mind foglalkoznak II. Vilmos hazatérésének lehetőségével. Az excsászár a trónról való lemondás után polgári személyé vált, mint bármelyik más német állampolgár. Alapjában véve tehát nem volna módjában a német kormányának szabad mozgását és így Németországba való visszatérését sem megakadályozni, ha 1922-től kezdve nem létezne a köztársaság védelméről szóló törvény. Ennek a törvénynek alapján lehetősége van a német kormányának arra, hogy nemcsak a császár, hanem a volt uralkodóházak tagjainak tartózkodási helye ügyében döntsön. A törvény kimondja, hogy az említett uralkodóházak tagjai részére a birodalom területére való belépés megtiltható, vagy pedig tartózkodásuk meghatározott helységekre korlátoz-

ható abban az esetben, ha aggodalomra van ok, hogy ezáltal a köztársaság biztonsága veszélyben forog.

Miután a törvényt 1922. július 21-én alkották meg és csak ötévi érvényű, az néhány hónap múlva hatályát veszti, hacsak a birodalmi gyűlés meg nem hosszabbítja érvényességét. A törvény megszűnésével a német kormányának államjogilag nem volna hatalmában, hogy az excsászár visszatérését megakadályozza. Mindenesetre, ha II. Vilmos ezt a lehetőséget felhasználná, a hatóságok különös rendszabályokat léptetnének életbe azzal az indokolással, hogy az excsászár Németországban való jelenléte miatt a közbiztonság és rend veszélyben forog.

Ugyanekkor érdekes epizód is történt Berlinben. Az első gárdeazred tisztikara ma ünnepelte annak a napnak az 50 éves fordulóját, amikor Vilmos excsászár a hadsereg kötelékébe lépett. A tábormokok nagyrésze békeuniformisban jelent meg. Az ünnepi beszédet Mackensen tábornagy mondotta, majd táviratban üdvözölték az excsászárt, akitől még a lakoma alatt a következő távirati válasz érkezett: „Bajtársi hűséggel a mai idők gyalázatával szemben.”

— Második koronaórt választ Magyarország. Budapestről jelentik: Legközelebb ismét fényes ünnepség lesz a magyar parlament kupolacsarnokában, együttes ülésen megválasztják a második koronaórt. A törvény értelmében két koronaórnak kell lenni, ma pedig csak egy van Ambrózy Gyula gróf személyében. Valószínű, hogy Széchenyi Emil grófra esik a választás.

— Április 24-én kezdődnek a tavaszi bér-málások. Csanádegyházmegye területén a tavaszi bér-málások április 24-én kezdődnek.

— Kereskedelmi alkalmazottak és magán-tisztviselők figyelmébe! A romániai magánalkalmazottak aradi csoportja felhívja az Aradon tartózkodó összes állásnélküli alkalmazottakat és alkalmazottnőket, tekintet nélkül arra, hogy szervezettek-e vagy szervezetielenek, hogy saját érdekében haladéktalanul jelentkezzenek a csoport titkárnál. Munkás-Otthon 1. sz. helyiség, d. e. 10—12-ig és d. u. 4—8-ig.

Rádió mint detektív.

Érdekes módon akadályozták meg, a rádió segítségével egy különös gyermekrablást.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) A berlini rendőrség rádió útján juttatta tudomására a közönségnek ma reggel, hogy Berlinből eltűnt Schannig Erna 16 éves gyermekleány dr. Berend berlini fogorvos másfél éves kisgyermekével és a gyermekocsit is magával vitte. Rádión kérte fel a rendőrség az előfizetőket, hogy mindenki érdeklődjék s ha valahol látták a kis cselédleányt a gyermekkel, siessenek jelentést tenni a rendőrségnek.

A rádió kitűnő detektívnek bizonyult. Nem messze a fővárostól Belitzben egy ügyvéd neje látta a gyermekleányt, amint nagyon szép gyermekocsit tolt s abban egy jól ápolt, csipkeruhás gyermek aludt. A kis cseléd be- ment egy fodrászhoz s magával vitte a gyer-

mekocsit is. Az ügyvéd felesége szintén ahoz a fodrászhoz készült. A gyermekleány bubisra vágatta a haját s az alatt az ügyvéd neje szóba ereszkedett vele. Megtudta tőle, hogy urnője őt a másfél éves gyermekkel falura küldte rokonokhoz friss levegőre, de különben sem szenvedhet gyermekét s örül, ha szabadul tőle. A cselédleány sok mást is fecsegett, mialatt a haját rövidre nvirták.

Hazatérve, az ügyvéd neje odaült a rádiókészülék mellé s nagy meglepetésére hallotta a rendőrség felhívását. Nyomban tisztában volt vele, hogy csak arról a cselédleányról lehet szó, akit az imént egy szép gyermekocsival s benne a kis gyermekkel a fodrásznál látott. Azonnal szól férjének és mind a ketten a cselédleány keresésére indultak. Nem kellett sokat kérdezősködniök és ráakadtak egy cipésmesternél, ahová azzal állított be, hogy neki ugyan berlini gazdája hotelre adott pénzt, de szeretne a lakáson takarékoskodni, tehát adjanak szállást a gyermekkel együtt néhány napra, jól fog fizetni, csak épen nem annyit, mint egy szállodában. A cipésmesternek is elmondta, hogy urnője a gyermekkel együtt falura küldte és hogy az asszony nem szereti a gyermeket.

Telefonos értesítésre Berlinből autón ment ki egy detektív dr. Berend fogorvossal és nejével. A kétségbeesett szülők boldogan ölelték keblükre a megkorult gyermeket. A cselédleányt a rendőrség letartóztatta. Olyan furcsán viselkedett, hogy valószínűleg nem évszu.

Mulatság.

AAC-táncos-teája f. hó 13-án a Fehér Keresztben.

— Thèmes álarcs-bálja február 26-án.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Nemzeti Mezőgazdasági Hitelintézet a

A földművelésügyi miniszter elkészítette az intézet felállításáról szóló javaslatot.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A földművelésügyi miniszteriumnak régi terve egy ugynevezett Nemzeti Mezőgazdasági Hitelintézet felállítása, mely a mezőgazdák hiteligenyének kielégítésére szolgál. Most elkészült az erre vonatkozó törvényjavaslat, mely szerint a mezőgazdasági hitelintézet az állam ellenőrzése alatt fog állni. Az államnak kötelessége lesz a jelzálogkötvényeknek a külföldön történő elhelyezése által a mezőgazdák kölcsönt szolgáltatni.

A törvényjavaslat a következő alapokat veszi figyelembe:

1928. évtől kezdve évenként kétszázmillió lej, mely a földművelésügyi miniszterium költségvetésében erre a célra szerepel. Az általános költségvetés többletének husz százaléka 1926-tól visszamenőleg. Százmillió lejes kölcsön, amelyet az állam a Casa de depuneritől vesz fel. Ez a három alap évi négy-öt száz millió lejt jelent, amelyből tíz százaléknál többet

nem fordíthatnak szubvenciókra, a hátralékos négyszázmillió a földműveseknek és mezőgazdák kölcsön címén lesz folyósítva. A törvényjavaslat a mezőgazdák beleegyezése alapján ugynevezett mezőgazdasági illetéket honosít meg, a kivitelre szánt gabona után vagononként ezer lejt, az állatexportnál pedig darabonként háromszáz, illetve kétszáz lejt. Az illetékek évi összegét ugyancsak mezőgazdasági célokra használják fel, még pedig olyan formában, hogy körülbelül kétszáz gazdaság között osztják szét vetésvajítás címen.

A bortermeleési hitelt külön szervezik meg. A szükséges összegeket a bor dekalitere után fizetendő 3.50 lejes illetékből szedik össze, ahogyan azt a legutóbbi országos bortermeleőkongresszuson elhatározták. Ugyancsak illetéket fognak életbeléptetni minden hektárnyi szőlőterület, a filckszéra és jégverés elleni biztosítás után is.

Zürichben 2.91, Párisban 14.45 a lej.

Helyi valutaárak. (Február hó 9.)
Kifizetések: Berlin 43.35, Amsterdam 73.10, Newyork 182, London 885, Páris 7.23, Milánó 7.84, Prága 5.41, Budapest 31.92, Zágráb 3.22, Bécs 25.72, Zürich 35.10. — Áru: Márka 43, dollár 182, angol font 885, francia frank 7, olasz lira 7.80, cseh korona 5.40, pengő 31.90, dinár 3.22, osztrák schilling 25.70, svájci frank 35.10. — Pénz: Márka 42, dollár 180, angol font 840, francia frank 6.40, olasz lira 7.40, cseh korona 5.20, pengő 31.30, dinár 3.05, osztrák schilling 25, svájci frank 34.80.

Zürichi tőzsdenyitás. (Február hó 9.)
Berlin 123.23.75, Amsterdam 207.90, Newyork 520, London 2522.25, Páris 20.43.50, Milánó 22.20, Prága 15.39.50, Budapest 90.90, Belgrád 9.14, Bucaresti 2.90, Varsó 57.50, Bécs 73.25.

Zürichi tőzsdezárlat. (Február hó 9.)
Berlin 123.22.50, Amsterdam 207.90, Newyork 520, London 2522.12.50, Páris 20.43, Milánó 22.20, Prága 15.40, Budapest 90.90, Belgrád 9.13.50, Bucaresti 2.91, Varsó 57.50, Bécs 73.25.

Bucaresti-i tőzsdezárlat. (Február hó 9.)
Devizák: Páris 7.14, Berlin 40.90, London 878, Newyork 180.75, Milánó 7.79, Zürich 34.85, Bécs 25.25, Prága 5.37.50. — Valuták: Napoleon 720, márka 42, léva 1.28, török lira 0.90, angol font 875, francia frank 7.05, svájci frank 34.50, olasz lira 7.80, drachma 2.10, dinár 3.20, dollár 180, lengyel zloty 20, osztrák schilling 26, cseh korona 5.60.

Gazdasági világkonferencia Genfben. Genfből jelentik: Május negyedikén kezdődik meg Genfben a Népszövetség égisze alatt a gazdasági világkonferencia, amelyen a világ minden számottevő nemzete képviselteti magát. A konferencia anyagát 25 nemzet képviseletében 35 szakember készíti elő. A gazdasági világkonferenciát a népszövetségi ligák uniójának brüsszeli konferenciája előzi meg, mely február 21-én

ül össze és három napon keresztül foglalkozik a világkonferencia előkészítésével.

Ki Európa legszebb leánya?

Erős versengés folyik a nagy karriert ígérő Miss Európa címért. — Állítólag Jugoszlávia szépsége lett a győztes.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) A Fanamet filmgyár rendezésében megtartandó szépségverseny jelöltjei most a legnépszerűbb nők Bécsben. Ujságírók százai ostromolják őket kérdéseikkel és a leányok, akik tegnap még az ismeretlenség homályában éltek, most boldogan sütkéreznek a népszerűségben. A Miss Európa-jelöltek rövid monográfiáját a bécsi lapok bő tudósításaiból az alábbiakban állítjuk össze:

Stetica Vidacsics: Miss Jugoszlávia. Ed-digi foglalkozása: egy csemegekereskedés pultja mögött állott. Pillanatnyi foglalkozása: fénygépezőgép előtt állani. Születési helye: Zagreb. Születési dátuma: 1909. május 7. Képzettsége: reál gimnázium. Szeme: kék, haja, barna, magassága: 152 cm., súlya: 53 kg.
Hilde Bird: Ausztria legszebb leánya, 1908-ban született, egy évet végzett a képzőművészeti akadémián. Margareta Klans a rigai győztes 1907-ben született. Mult évben végezte a leánygimnázium hetedik osztályát és minden vágya az, hogy mozsizinésznő lehessen.
Ella Posnerova, Prága győztese, konzervatóriumot végzett, majd színpadra lépett, ahol a drámban is kiképezte magát. Most a cseh nemzeti színházhoz kapott szerződést.
Aniela Bogneka varsói leány, aki szintén mozsizinésznő akar lenni. Most már gondokat okoz neki, hogyan őrzi meg tíz évre a fiatalágát. Ezért merően elzárkózik minden kérdés elől, mely korára vonatkozik.
Mátyus Mariska, a legszebb magyar leány, 1910. január 8-án született Budapesten. Atyja igazságügyminiszteri főtanácsos. Két nővére van és a három leány úgy szereti egymást, hogy még sohasem civakodtak.
Dina Sarrus görög nő, kinek papája I. György király szolgálatában állott. Amint leányának nagy sikere nyilvánosságra jutott, az üzlettulajdonosok szinte elárasztották ingekkel, kalapokkal, ruhákkal és a legfinomabb toilettel-cikkikkel. A kisleány alig győzte a sok ünneplést.

Mint Budapestről jelentik, az egyik budapesti esti lap mai bécsi tudósítás alapján azt írja, hogy a nemzetközi szépségverseny győz-

tese, Miss Europa: Jugoszlávia legszebb leánya lett. Más, ugyancsak ma érkezett jelentések szerint azonban az internacionális zsűri Miss Europa megválasztását a holnapi napra halasztotta.

Megőrült sikkasztó.

A CFR. hirhadt cluji sikkasztóját elmeegógyintézetbe vitték.

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának telefonjelentése.) Condescut, a CFR. hirhadt sikkasztóját, akit a bíróság súlyos betegségére való tekintettel börtönbüntetésének felfüggesztése mellett ideiglenesen szabadságot, mint annak idején jelentettük, különféle szélhámosságok miatt nemrégiben letartóztattak. Condescu, aki szenvedélyes morfinista volt, a fogházban nem juthatott a méreghez. Emiatt szervezete napról-napra jobban tönkre ment és tegnap megbomlott aggyal átszállították a kolozsvári elmeegógyintézetbe.

Művészet.

A színház műsora. Csütörtök: Éva, operett. (C. bérlet.) Péntek: Uraim, csak egymásután! vigjáték. (Bemutató-előadás. A. bérlet.) Szombat: délután 3 és fél óraker: Cirkuszhercegnő, operett. (Mérsékelt helyárak). Este: Uraim, csak egymásután! bohózat. (B. bérlet.) Vasárnap délután 2 és fél óraker: Drága kicsi buksi, operett. (Mérsékelt helyárak.) Délután 5 óraker: Uraim, csak egymásután bohózat. (Rendes helyárak.) Este: Román előadás.

Társadalomtudományi est a Kulturpalota kistermében. „Modern nő és modern házasság” címen kerül az aradi intellektuelek közé a modern társadalmi problémák legfontosabb kérdése. Dr. Hersch Andor pszichiáter az emberi lélek tükrén keresztül érzékelteti a minden vonatkozásban lekövő téma érdekességeit. Dr. Gabos Jenő aradi ügyvéd pedig társadalomtudományi szempontból világít rá a problémára igen sok érdekesítő meglátással. Az előadás iránt, amely február hó 16-án este 9 óraker lesz a Kulturpalota kistermében, már eddig is óriási érdeklődés nyilvánul meg. Jegyek Oláh Sándor és társa cégnél 60 és 20 lejes árban kaphatók.

Karinthy holnapi estélyét, amelyen Fischer Ernő aradi zongoraművész is közreműködik, páratlan érdeklődés előzi meg. A zsufolásig megtelt terem hangos kacagás fogja betölteni, hisz e kiváló humorista műveinek legjavával fog kedveskedni Arad intelligens közönségének.

Az aradi színházi iroda hírel. Uraim, csak egymásután! Két hét óta szinte szállóigé lett a színháznál: Uraim, csak egymásután! A pikáns és szellemes francia bohózat próbáin maga a szereplő személyzet mulat a legjobban. Eddig 12 próbát tartottak és így bizonyos, hogy az előadás gördülni fog és a gyors tempó által a darab sikkamlós részletei el is fognak sikkanni. Ez a titka annak, hogy a nagyvárosi színpadokon a frivol darabokat pergő és jó előadással tudják enyhíteni. Ezt akariák elérni az aradi színház tagjai is. A városban oly nagyarányu az érdeklődés a darab iránt, hogy a pénteki premiert előreláthatólag zenekaros ház fogja végigkacagni. A főszerepeket Kálmán Sári, Kiss Mariska, Harmath Jolán, Szentgyörgyi Mária, Gyöző, Jávör, Mészáros, Révész, Örvössy, Kun és Kővári játsszák. Arra való tekintettel, hogy az Uraim, csak egymásután! szellemesen frivol darab és csak felnőttek nézhetik meg, a színház igazgatósága készséggel áll a bérzők rendelkezésére, hogy bérletüket egy más darabra érvényesítsék. — Szombaton és vasárnap két előadás lesz. Szombaton délután 3 és fél óraker mérsékelt helyárakkal a teljes premier-kiosztásban a Cirkuszhercegnőt játsszák. Este 8 óraker B. bérletben az Uraim, csak egymásután! van műsor. Vasárnap délután 2 és fél órai kezdettel a nagyszerű Drága kicsi buksit játsszák, délután 5 óraker az Uraim, csak egymásután! kerül színre.

Az aradi Apollóban

ma, csütörtökön

Biró Lajos ismert regénye

Modern Dubarry.

Főszerepben:

Korda Mária.

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9 óraker kezdődnek.

Erzsébet Mozgó

Ma d. u. 6 és este 9 óraker utóljára
AZ OROSZ TIGRIS.

Kiváló remekmű „Elinor Glyné”
SPINX című regénye után.

Főszerepben: JOHN GILLBERT és HUSZAR PUFFI
Holnaptól: FEKETE ANGYAL, Bánky Vilával

Jön!

Jön!

Cézár a vad ló.

Jön! Práter Mici Nita Naldival Jön!

Millió sikkasztás a bucaresti-i pénzügyigazgatóságon

Letartóztatták a bűnös tisztviselőt, büntársait pedig körözik.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Napokkal ezelőtt nagyarányú sikkasztásoknak jöttek nyomára a bucaresti-i pénzügyigazgatóságon. Az ügyben megindított vizsgálat mára meglepő eredménnyel járt, amennyiben a rendőrségnek sikerült kinyomozni a sikkasztó tisztviselőt, akit Gheorghe Ionescu személyében már le is

tartóztattak. Kihallgatása alkalmával Ionescu beismerte a visszaéléseket, amelyeket úgy követett el, hogy fizetési utalványokat hamisított s két társa segítségével a főpénztárnál apránként több, mint egy millió lejt vett fel. Vallomása alapján a bucaresti-i rendőrség elrendelte Ionescu szökésben lévő büntársainak körözését.

Mozi.

xx Biró Lajos filmje az aradi Apollóban. Modern Dubarry címet viseli az a hatalmas regény, a melynek megfilmesítése a legkitünőbb ötletek közé tartozik. Egy színes szerelmi regény ez a kép, amelynek középpontjában Korda Mária áll, aki egy egyszerű szegényleány szerepét alakítja, aki nagy szerelmi bánata elől a halálba akar menekülni, de az utolsó pillanatban megjelenik egy gazdag öreg ur, aki megmenti és magához veszi. E pillanattól kezdve színpompásan bontakoznak ki a cselekmény mozzanatai, amely a filmen teljesen az író színes elgondolásai szerint érvényesül. Az előadások 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx „Házasodik a főnök ur” címen nagyszabású vígjátékot mutatott ma be az aradi Uránia. A nagyhatású amerikai kép pompás, kacagtató és ötletes jelenetek egész sora után ér el érdekes befejezéséhez. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Jön! Práter Mici!

xx Jön! Cézár, a vadló!

Az aradi Urániában

ma, csütörtökön

Az Ó titkárnője

(Házasodik a főnök ur)

vígjáték.

Főszerepben:

Norma Scharer.

Az előadások 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

Rádó-műsor.

Csütörtök, február 10. Wien—Graz: 20.05. A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye. — Pozsony: 18. Hangverseny. — 22.30. Kávéházi zene. — Zágráb: 20.10. Északi est. — 23. Táncczene. — Milano: 20.45. Hangverseny. — Prága: 20. Hangverseny. — London: 21.30. Operaelőadás. 23.30. Táncczene. — Leipzig: 20.15. Hangverseny és szavallatok. — Stuttgart: 20. Operaelőadás. — Frankfurt a. M.: 19.30. Operaelőadás, utána táncczene. — Róma: 17.15. Hangverseny. — München: 20. Operabemutató. — Budapest: 9.30, 12. és 15. Hírek, közgazdaság, 16. Kertészeti előadás. — 17.02. Az Ope-

ra kamarazenekarának hangversenye. 18. Báró Wlasich Gyula előadása. 19. Németnyelvű előadás. 20. Hangverseny, utána jazz-band.

Jön!

Jön!

Cézár a vad ló.

Ötvenezer dollár

a meg nem történt házassáért.

Érdekes kártérítési pör egy Amerikában élő magyar hegedűművész ellen.

(Az Aradi Közlöny newyorki levelezőjével.) Keréjkártó Duci, az ismertnevű magyar hegedűművész, aki a newyorki Keith vaudeville színházak társulataival évek óta járja az amerikai kontinentet, ezelőtt három hónappal megnősült. Elvett egy Marguerite Hahn Kaase nevű gazdag leányt, akinek egy sereg péküzlete és teaháza van. A mézesetek boldogságát azonban egy kellemetlen incidens zavarta meg. Egy Gertrude Melushion nevű newyorki vaudeville-színésznő Clevelandban 50.000 dolláros kártérítési pert indított Keréjkártó Duci ellen, házassági ígéretség címén. A színésznő bizonyítékul becsatolta a művész szerelmes leveleit, amelyeknek forró és ömlengő sorai, ha nem is tartalmazzak házassági ígéretet, de a szereimet, mindenestre bizonyítják.

Keréjkártó helyett felesége nyilatkozott egyelőre a dologról és kijelentette, hogy azt ostobaságnak tartja és Duci harcolni fog a vád ellen. Keréjkártó egyébként pár nappal ezelőtt Newyorkban hangversenyzett igen szép siker mellett és kijelentette, hogy nagyon örül, hogy megházasodott, mert így sokkal jobban lehet hegedülni. Érdekes azonban, hogy a színésznő azzal is nagyon meg volt elégedve, ahogy Duci ezelőtt hegedült, mert keresetében azt is előadja, hogy Keréjkártó Newyorkból Seattleba (Washington állam) telefonált neki és a telefonba húzta három percenként 15 dollárért a művész kedvenc dalait.

Jön!

Jön!

Cézár a vad ló.

Kiadóhivatal üzenete.

Lapelárusítóinkhoz!

Felhívjuk lapunk elárusítóit, hogy a bizományba küldött lapokat a megadott kimutatás alapján minden hónap első napjaiban pontosan elszámolni és a hírlapok ellenértékét a kiadóhivatalnak beküldeni sziveskedjenek. — Egyidejűleg arra kérjük elárusítóinkat, hogy makulatura elkerülése végett mindenkor tudassák velünk, ha a küldött mennyiség sok, hogy azt redukáljuk

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltékéri nem vállalunk felelősséget

NYILATKOZAT.

Tekintettel azon körülményre, hogy a város közönsége körében rosszhírnok híresztelések alapján, még jelenleg is olyan hírek vannak forgalomban, hogy a gépzemek az annak idején az angolok által beállított régi szűrőket leszerelték és azokat Temesvár városának eladták és most azok helyett újat szereztek be, kötelességünknek tartjuk a közönség megnyugtatóására az alantlakat közölni:

A régi 4 db. szűrő jelenleg is Aradon a régi helyén üzemben van és üzemben is volt megszaktás nélkül a felszerelés óta. Az új szűrők beszerzése azért vált szükségessé, mert amióta az agresszív szén-sav lekötésére, amelynek a jelenléte az ivóvizben nem kívánatos, mézsvizet adagolunk a vízbe. A vízben levő vasoxid mennyiségét a mézsvíz kicsapja. Így tehát ennek a csőhálózatba való jutását szűrő által meg kell akadályozni. Ezt pedig a meglevő 4 szűrővel képtelenek vagyunk, mert azok csak maximum napi 1000 köbm. víz megszüntetésére képesek, már pedig Arad városának a mai víz fogyasztása 6000 köbm. is eléri. Így tehát feltétlenül szükségessé vált az új szűrők beszerzése és a régi szűrőkkel párhuzamos kapcsolása.

Directiunea

Uzinelor Comunale Arad.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Strada Alexandri (Salacz-u) 1. sz. alatt **szücs és szörmeáru üzletet nyitottam!!**

Tisztelettel: Guttman Andor szücs.

CRĂPĂTURILE
și JUPITURILE

dispar
printr'un ușor masaj zilnic
cu

Gême Simon

pe pielea umedă încă, cu se
uscucă apoi cu un șervet. O
piele satinată se refăce iar
și și mâinile își regăsesc
frăgezimea catifelată și
tinereții

Végeladás

nélkül mélyen leszállított
árban vásárolhat: Gyer-
mekharisnyát 15 lejtől,
férfi-zoknit 22 lejtől, selyemharisnyát 95 lejtől. —
Szvettert, mellényt, Pulóvert, kötött kabátot, férfi
inget, nyakkendőt stb. stb. legolcsóbban!

Klein Lajosnál

Arad, 762

Sir. Mețanu 11.

Minden FORDSON tractor érdeklődőknek és tulajdonosok-
nak b. tudomására hozzuk, hogy február hó 14-től kezdődőleg
egy második teljesen díjmentes FORDSON-tanfolyamot
tartunk, mely a FORDSON tractorok kezelésével és kar-
bantartásával fog foglalkozni. — Jelentkezők felvételetnek az
egyedüli aradi autorizált képviselőnél, az 18805

Intreprindere de Masini si Automobile, Arad, C. Radnei alatt

APRÓ HIRDETESEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden apróhirdetés ára hétfőnap 4 lej — báni, vasárnap 5 lej. — Vasnaponként 8 lej, illetve 10 lej. — A vasnaponkénti díjat az előző napra számoljuk. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög betűreap 40 lej, vasárnap 50 lej. — A hirdetésnél említtjük magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmában fogva érdeket alakjában nem károsítja, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. — Hirdetéseket telefon utján is felvehető, telefon szám: 151. * * * * *

Levelés.

MÉLYÉRZÉSÜNEK levelé van az Aradi Közlöny kiadójában. 846

ISTEN VELED drága Pipikém Életem örökre elszakadtunk még március 9 előtt. Feleld mindent, semmisítsd leveleimet, emlékeimet, utolsó édes csókjaid alkalmán érzem, forró könnyeid még égetik arcomat, e helyet látogasd most is, de ritkábban, feleséged gyaujja elkerüléseért. Elvesztett „paradicsomkertből” éjszaknyugatra. Hazajöttem. 850

Alkalmazás.

KITÜNŐ EXISZTENCIÁT nyújt egy nagy intézet komoly ügynököknek, akik magánfeleket látogatnak. — Ajánlatok: „Konkurrenzlos” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kéretnek. 827

JÓL FŐZŐ mindenes szakácsnő felvételek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 857

RENDES kiutóleány azonnal felvétetik, Mandel Testvérek, Simonyi-u. 13. 842

NAPI cikkek terjesztésére tisztességes százalékos utazót keresek, nyugdíjas vasutas, kinek vasúti jegye van előnyben. Jellege: „iparos, gyáros” az Aradi Közlöny kiadójába kéretnek. 845

DEUTSCHES STENNOTYPISTIN auch in der Maschinenschrift perfect wird bei unserm Unternehmen engagiert. Eintritt 1. III. Nur erstklassige Arbeitskräfte kommen in Betracht. Persönliche Vorstellung wird erwünscht. König & Lázár Internationale Speditoure Arad, Strada Bucur No. 3. 10404

ÁLLAST keres ipariszakiskolat végzett porcellán festő és szobrász szakember. Cim Sebestyén Dénes, Arad, Str. Mos-Ajun (Széll-u.) 30. 851

KERTÉSZSEGÉD kerestetik kisebb terjedelmű kerthez, mely kert esetleg bérbe is adható. Ajánlatok Johanna-malom Alba-Julia küldendő. 852

12-13 ÉVES KIFUTÓ LEÁNY azonnal felvétetik. Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

Lakás.

INTELLIGENS fiatalember részére kiadó butorozott szoba teljes ellátással. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 843

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba 2 személyre kiadó. Str. Giba Birta 38. 844

BUTOROZOTT szoba kiadó, esetleg ellátással. Arad, Str. Mărăsești 44. Bărbulescu. 847

Vétel és eladás.

KÉZI UTAZÓ BÖRÖND neserrel, Mária Terézia korabeli szekrény, Stíngl zongora, storeok, rolós iratszékény, különböző komplett szoba berendezések, tükrök, fotelok, szőnyegek, asztalok, székek, vitrin, festmények, gyermekkoscsik, gyermekágy, férfi öltönyök, disztárgyak, szamovarak, kavés damaszt asztalnemű, moka és etkező servizek, antik órák, Bledermayer szalon, trimó, villanylámpák, stb. eladók. Saigóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em., jobb. 1000

BIZOMÁNYBA KERESÉK disztárgyakat, bördöndöket, mű- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyeget, közszükségleti cikkeket, férfi ruháneműt, egyes butordarabokat stb. — Saigóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kgros: csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 800

Üzletek.

BELVÁROSBAN, forgalmas helyen üzlethelyiség fűszerberendezéssel, két szobás lakással, lelépés nélkül kiadó, azonnal átvehető. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 856

BOGNÁR: szerszámmal kerestetik sürgősen. Kovács mellé ingyen műhely. Kaba Márton gépészkovács Pauls-Barracka. 848

100.000 LEI kölcsönt keresek közizálog és II. helyi betáblázásra, magas kamatot fizetek. Ajánlatokat „Kölcsön” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 493

Női kalapok

alakítása és készítése a legszebb kivitelben olcsón készülnek 721

B. Ruhm Ellánál

Arad, Str. Mărăsești 4. (Kossuth-u.)

Törlesztéses (amortizációs) kölcsönök belvárosi bérházakra dollárban vagy angol fontban

kaphatók.

Bővebbet: Herzog Sándor Arad, Strada Bratilaun 17.

A Beocsini Cementgyári Unió Részvény-Társaság

nagyszilárdságú

selypi portland cementjét,

közismert minőségű legkiválóbb

berzovai és élesdi meszet,

MUSCHONG I. és a LUGOSI GÖZTÉGLAGYÁR

cserép és téglagyártmányait,

a FRIEDLAENDER-konzern világhírű porosz

köszén termékeit,

Emmabányai öntődei- és háztartási köszöket,

mint Arad- és környékbeli kizárólagos képviselők

mindenkor prompt szállításra waggontételekben a legelőnyösebb

árban — egész évre biztosított kötéssel is — előnyös feltételekkel szállítjuk. Ugyancsak megrendelhető: LEDERER-féle

közismert minőségű ohamotó-tégla, HATSCHER-féle nvergás-ujfalusi országghírű ETERNIT-pala, magas kalóriájú Mährisch-

Osztrai- és Wiener Gaskoksz,

7' hosszú tölgy szőlőkaró, gömbölyű- és faragott tölgy-oszlop, faragott és füstölt nyírfakocsirud, vendégoldal és petrencerud,

TÜZIFA, FASZÉN,

Afear kátrányfedőlemezek

BOROS & CZUCKER

Telefon 9-52. Sürgőnyelm: Boros-Czucker Arad. Telefon 9-52.

Detailüzletünk: (Bul. Regele Ferdinand 40. — Aradana-épület) — Meszet, cementet, aprított tüzfűt, gipszet, kátránypapírt, faszenet

18807 a legmáskértőbb árak mellett házhoz szállít. Rudolf Mosse hird.

Villany, csengő és telefon berendezési vállalat.

Költségvetés vidékre is díjtalan!
Radio készülékek és felszerelések

Varga és Rosenfeld Radio és villanyfelszerelési vállalatnál
Arad, Bulv. Reg. Maria 12. : Telefon 808

Valódi Velencei

villanycsillárok,

asztali lámpák

és disztárgyak

egyedülli legolcsóbb beszerzési

forrása. 6547

M. FISCHER

üvegkereskedés Arad, (Neuman-palota.)

Maoulatura papir 5 kgros

osomagokban kapható az

Aradi Közlöny kiadójában.

Cséplő-garnitúra,

Máv. 48 colos, 10 légkörös, huzatos, EGY PURIFICATOR Hofer-Schranz-féle, egy 1½ tonnás Ford TEHERAUTÓ

E L A D Ó:

Teodorovics, Sebils. (Jud. Arad. 849

Eladó kényelmes uriház

5 szobás, fürdőszobás elfoglalható lakással, kerttel, autógarázzsal. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 618

G. 1322—1926.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Pe baza deciziei Judecătoria Rurală Rovine No. de mai sus 2 noptiere, 1 mașină de treerat, 1 strângător de surube, 2 sifonere cu 2' usi, 1 bicicletă, 1 vitel, 4 porci, 1 mașină de cosut „Singer”, 4 perne de puf și alte obiecte prețuite în suma de lei 267400 cuprins în favoarea lui Economia S. A. de Comerț și Ind. reprezentată prin dr. Bela Krausz adv. din Rovine contra Martin Zabos și soția pentru suma de lei 53700 capital interese 12% dela 15. Octomvrie 1925, precum și speșele stabilită până în prezent se vor vinde la licitație publică în Rovine Colonia-nouă No. 3. în ziua de 14. Februarie 1927. la orele 10 a. m. conf. art. de lege LX. §-lui 107. și 108. din anul 1881. al legii exec.

Această licitație se va ține și în favoarea lui Economia S. A. de Comerț și Industr. din Oradea, Ernest Lustig și Ludovic Kellner.

Arad, la 17. Ianuarie 1927. 855

Sef portari.

No. 27.587—1926.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință generală, că două licitații rămânând fără rezultat, în ziua de 5 Aprilie 1927. ora 10 a. m. se va ținea a treia licitație publică cu oferte închisă în conformitate cu prevederile Art. 72. și următorii din Legea asupra contabilității publice, pentru vinderea următoarelor instalațiuni tehnice re-mase disponibile la Uzina de apă:

1. 2 cazane Dürr-Gehre, cu prețul de strigare Lei 440.000.

2. 2 cazane multitubulare cu prețul de strigare Lei 82.500.

3. 1 mașină cu aburi, cu compresori cu condensatie cu prețul de strigare 220.000.

4. 2 mașini de aburi, cu compresori fără condensatie cu prețul de strigare Lei 385.000.

5. 2 mașini triplex cu pompe Vorthinger cu Lei 660.000.

6. 1 motor electric cu pompă centrifugă Lei 88.000.

Instalațiunile precum și condițiunile de vânzare se pot vedea de către amatori zilnic la Direcțiunea Uzinelor comunale.

Licitația va avea loc în biroul Serviciului economic al Municipiului Arad (Camera Nr. 104).

Arad, la 8. Februarie 1927. 811

Serviciul economic.